

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Rudzie Śląskiej

STAN SANITARNY MIASTA RUDA ŚLĄSKA W ROKU 2025

Opracowanie:

Zespół redakcyjny pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej

Zatwierdził:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Rudzie Śląskiej

dr n. o zdr. Renata Cieślik-Tarkota

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystanie w całości bądź wykorzystanie fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji.

Prawa autorskie do niniejszego opracowania przysługują Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej.

Raport zawiera dane z roku 2025 i stan na dzień 31 grudnia 2025 roku.

Ruda Śląska 30.01.2026 r.

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rudzie Śląskiej
ul. Dąbrowskiego 9
41-710 Ruda Śląska
+48 (32) 340-03-84
adres e-mail: psse.rudaslaska@sanepid.gov.pl
adres e-Doczeń: AE.PL-97981-12903-ADURR-09

Spis treści

1.	Wstęp.....	str. 3
2.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii.....	str. 4
3.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	str. 11
4.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska.....	str. 31
5.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży	str. 49
6.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami ...	str. 56
7.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	str. 62
8.	Promocja Zdrowia i Komunikacja Społeczna	str. 67
9.	Podsumowanie	str. 71

1. Wstęp

Ruda Śląska – miasto na prawach powiatu- położone na południu Polski, w centralnej części województwa śląskiego, które jest ważnym węzłem komunikacyjnym, na skrzyżowaniu dróg łączących zachodnią i wschodnią oraz północną i południową część aglomeracji górnośląskiej. Zajmuje obszar 77,7 km².

Miasto liczy **128138 mieszkańców** (w 2024 roku 129531, spadek o 1393 osoby), przy gęstości zaludnienia wynoszącej 1649 osób/km². W 2025 roku urodziło się w Rudzie Śląskiej 1705 osób, zarejestrowano 1599 zgonów z różnych przyczyn.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rudzie Śląskiej sprawuje nadzór nad **2273** obiektami celem realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W związku ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także w zakresie prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej na terenie miasta Ruda Śląska w roku **2025** przeprowadzono **2542** kontrole, wydano **384** decyzje administracyjne merytoryczne oraz **513** decyzji płatniczych. Nałożono **146** mandatów karnych na łączną kwotę **29 150 PLN**.

Należy wspomnieć o tym, iż zarejestrowano cztery rzadkie zachorowania związane z podróżami poza granice kraju:

- na **dur brzuszny**, które wystąpiło u 16 letniego chłopca, uczestniczącego w wycieczce szkolno-naukowej do Indii oraz Sri Lanki.
- na gorączkę **denga** u 53 letniej kobiety, która brała udział w wycieczce objazdowej do Indii. Osoba podczas wyjazdu stosowała repelenty, jednak w wywiadzie zgłosiła, że została ukąszona przez komara. U tej samej kobiety w badaniach krwi stwierdzono również wirus **chikungunya**, także przenoszony przez komary.
- na **malarię**, które wystąpiło u 34 letniej kobiety podróżującej do Indii. Kobieta stosowała repelenty, natomiast nie przyjmowała leków przeciwmalarycznych przed wyjazdem oraz w trakcie pobytu.

Wszystkie wymienione osoby wymagały hospitalizacji po powrocie do kraju.

2. Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii

W roku sprawozdawczym 2025 zarejestrowano 6349 zachorowań na choroby zakaźne, z czego 881 osób było hospitalizowanych.

W 2025 roku Sekcja Epidemiologii prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej z uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie miasta Ruda Śląska w roku 2025, porównując je z danymi z roku 2024. Dane zostały opracowane na podstawie przygotowanych sprawozdań oraz na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Zapadalność dla poszczególnych jednostek chorobowych została obliczona na 100000 mieszkańców miasta Ruda Śląska na podstawie danych demograficznych GUS.

Tab.1. Porównanie ogólnej liczby, zapadalności oraz hospitalizacji w wybranych jednostek chorobowych w Rudzie Śląskiej w 2024 i 2025 roku

Kod wg.ICD-10	Jednostka chorobowa	2024			2025			Trend
		liczba	hospitalizacja	zapadalność	liczba	hospitalizacja	zapadalność	
A02.0;A02.1	Salmoneloza	22	16 (72,7%)	17	23	14 (60,9%)	17,9	↑
A04.0-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	192	183 (95,3%)	148,2	189	178 (94,2%)	147,5	↓
A07.1	Giardioza (lamblioza)	4	1 (25%)	3,1	7	2 (28,6%)	5,5	↑
A08.0-4	Wirusowe zakażenie jelitowe	476	457 (96%)	367,5	198	183 (92,4%)	154,5	↓
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	100	1 (1%)	77,2	154	3 (1,9%)	120,2	↑
A 15, A 16	Gruźlica	35	34 (97,1%)	27	22	21 (95,5%)	17,2	↓
A 38	Płonica (szkarlatyna)	182	3 (1,6%)	140,5	44	1 (2,3%)	34,3	↓
A 37	Krztusiec	117	28 (23,9%)	90,3	22	15 (68,2%)	17,2	↓
A46;A48.3 B95.0	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	13	2 (100%)	10	38	4 (10,5%)	29,6	↑
A50-53	Kiła	9	1 (11,1%)	6,9	8	1 (12,5%)	6,2	↓

A54	Rzeżączka	1	0	0,8	1	0	0,8	bz
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie	0	0	0	2	0	1,6	↑
A69.2	Borelioza z Lyme	102	6 (5,9%)	78,7	177	0	138,1	↑
Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	24	0	18,5	23	0	17,9	↓
B01	Ospa wietrzna	424	1 (0,2%)	327,3	888	3 (0,3%)	693	↑
B06	Odra	2	1 (50%)	1,5	0	0	0	↓
B15; B16; B18.0-1; B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby	60	4 (6,7%)	46,3	54	8 (14,8%)	42,1	↓
B20-B24	AIDS	5	5 (100%)	3,8	1	1 (100%)	0,8	↓
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	11	5 (45,5%)	8,5	5	3 (60%)	3,9	↓
B26	Świnka	5	0	3,9	6	0	4,7	↑
B95.3/G04.2, GOO.1, A40.3, J13	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	12	12 (100%)	9,3	20	20 (100%)	15,6	↑
G01, G04.2, G05.0, G00.2-9, G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2 (100%)	1,5	3	3 (100%)	2,3	↑
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	4	4 (100%)	3,1	4	4 (100%)	3,1	bz
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	3	3 (100%)	2,3	1	1 (100%)	0,8	↓
J10-J11	Grypa – przypadki potwierdzone	0	0	0	0	0	0	bz
J10-J11	Grypa – test antygenowy	1176	100 (8,5%)	907,9	2800	120 (4,3%)	2185	↑
J12.1, J20.5, J21.0, B97.4	Zakażenia wirusem RSV	119	54 (45,4%)	91,9	267	114 (42,7%)	208,4	↑
U07.1-2	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID 19)	1499	111 (7,4%)	1157,2	1292	83 (6,4%)	1008,3	↓

W związku ze zgłoszonymi w 2025 r. wybranymi chorobami zakaźnymi przeprowadzono 340 dochodzeń epidemiologicznych z uwzględnieniem m.in. środowiska chorego, daty zachorowania, objawów choroby, szczepień oraz osób z najbliższego otoczenia. W trakcie wykonywania powyższych czynności prowadzono również edukację zdrowotną. Zgłoszenia chorób zakaźnych są na bieżąco rejestrowane, analizowane oraz wykazywane w sprawozdaniach. W ramach nadzoru epidemiologicznego pobrano 130 prób materiału biologicznego od osób po przebytym zachorowaniu wywołanym pałeczką Salmonelli, nosicieli, osób ze styczności z chorym.

W 2025 r. nastąpił wzrost zachorowań na ospę wietrzną, w stosunku do roku ubiegłego. Przyczyną takiego wzrostu może być brak szczepienia dzieci w programie obowiązkowych szczepień ochronnych, a także cykliczność występowania epidemicznych zachorowań, tzw. epidemia wyrównawcza, gdy znaczna część społeczeństwa nie jest odporna na zakażenie. Odnotowaliśmy zwiększenie zachorowalności na boreliozę. Przyczyn takiego stanu jest kilka, m.in. zwiększenie się liczby kleszczy w ludzkich siedliskach, na co wpływ mają zachodzące zmiany klimatyczne czy ciepłe zimy. Edukacja i większa świadomość prowadzą także do wczesnej diagnostyki i reagowania na objawy boreliozy. Obserwujemy również wzrost zachorowań występujących sezonowo tj. grypy oraz RSV (syncytialny wirus oddechowy). Niski stan zaszczepienia społeczeństwa przyczynia się do szybkiego rozprzestrzeniania się wirusa w skupiskach ludzkich. W 2025 r. nastąpił spadek zachorowań wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2 i ustabilizowanie sytuacji epidemiologicznej, m.in. dzięki szczepieniom ochronnym oraz wytworzeniu się naturalnej odporności w społeczeństwie. Analiza zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne, które wystąpiły na terenie miasta Ruda Śląska w 2025 r. wykazała, że sytuacja epidemiologiczna była zadowalająca i w miarę stabilna.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Komórką wiodącą w powyższym zakresie była Sekcja Epidemiologii.

Stacjonarne placówki lecznicze

W 2025 r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 2 stacjonarne podmioty lecznicze, w tym jeden szpital i jeden zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy.

W Szpitalu Miejskim przeprowadzono 7 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych pomieszczeń. Przedstawiono do wglądu opracowane procedury. Z wszystkimi procedurami został zapoznany personel szpitala i były one aktualizowane w razie potrzeby. W Szpitalu prowadzone były rejestry zakażeń zakładowych, alert patogenów, chorób zakaźnych, dodatnich wyników laboratoryjnych, pracowników po ekspozycjach zawodowych. Postępowanie ze zwłokami odbywało się w sposób prawidłowy zgodnie z opracowaną procedurą. Wydano 1 decyzję prolongującą w zakresie wykonania bezpośredniego połączenia bloku operacyjnego ortopedycznego z częścią brudną bloku operacyjnego do usuwania zużytego materiału, z zachowaniem ruchu jednokierunkowego.

W 2025 r. w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej stwierdzono wystąpienie 5 ognisk epidemicznych, łączna liczba osób zakażonych wynosiła 30. Zarejestrowano ogniska wywołane następującymi czynnikami:

- SARS-CoV-2 – 3 ogniska, 24 osoby zakażone (Oddział Chorób Wewnętrznych),
- Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem typu A – 2 ogniska, 6 osób zakażonych (Oddział Perinatologii, Ginekologii i Położnictwa oraz Oddział Chorób Wewnętrznych).

Funkcjonujące na terenie Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej Komitet i Zespół Zakażeń Szpitalnych w wyniku wystąpienia ognisk epidemicznych podjął działania w następującym zakresie:

- izolacja/ kohortacja wszystkich pacjentów z pozytywnym wynikiem badania w wyznaczonych salach,
- bezwzględne przestrzeganie reżimu sanitarnego, stosowanie środków ochrony indywidualnej zgodnie z procedurą postępowania w przypadku pacjenta z podejrzeniem/ rozpoznaniem zakażenia oraz stosowanie obowiązujących procedur epidemicznych min. higiena rąk, stosowanie środków ochrony indywidualnej, izolacja, postępowanie w przypadku pacjenta z podejrzeniem /zakażeniem czynnikiem wysoce zakaźnym, dekontaminacja powierzchni szpitalnych, narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej zgodnie z zaleceniami (maski ochronne jednorazowe z filtrem, fartuchy ochronne, kombinezony ochrony biologicznej, gogle, przyłbice ochronne, rękawiczki),
- wydzielenie personelu lekarskiego, pielęgniarskiego zajmujących się pacjentami izolowanymi,
- zabezpieczenie niezbędnych preparatów i materiałów dla potrzeb izolowanych pacjentów,
- stosowanie preparatów myjąco dezynfekcyjnych do wszystkich powierzchni o pełnym spektrum działania, min. 2 x dziennie i w razie potrzeby, dokumentowanie przeprowadzonych procesów higienicznych,
- wydzielenie sprzętu niezbędnego do przeprowadzania zabiegów higienicznych,
- nadzór nad przestrzeganiem procedur dotyczących zapobiegania i profilaktyki zakażeń szpitalnych,
- dokumentowanie procesu izolacji,
- monitorowanie stanu zdrowia pacjentów objętych izolacją/ kohortacją w ramach oddziału – obserwacja i wykonanie badań diagnostycznych,
- wstrzymanie odwiedzin do czasu wygaszenia ogniska.

W Zakładzie Pielęgnacyjno - Opiekuńczym przeprowadzono 1 kontrolę. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących warunków sanitarno – higienicznych.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjnie świadczenia zdrowotne

Na terenie Miasta Ruda Śląska w 2025 r. nadzorem epidemiologicznym objęto 63 placówki lecznictwa otwartego, z czego 54 stanowiły placówki niepubliczne, a 9 placówki publiczne. Łącznie skontrolowano 51 placówek lecznictwa otwartego, przeprowadzając 125 kontroli w tym 122 kontrole sanitarne, 2 kontrole sprawdzające i 1 kontrolę interwencyjną. Kontrola interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające dotyczyły wykonania punktów decyzji administracyjnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli warunków higieniczno – sanitarnych w pozostałych placówkach lecznictwa otwartego nie stwierdzono nieprawidłowości, kontrole nie wykazały również uchybień w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jak i medycznymi. Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Indywidualne praktyki lekarskie

W 2025 r. pod nadzorem Sekcji Epidemiologii znajdowało się 29 praktyk lekarskich w tym 23 indywidualne praktyki lekarzy dentystów. W 2025 r. przeprowadzono 18 kontroli.

W trakcie kontroli w jednym obiekcie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brudne szafki i urządzenia w gabinecie – asystor stomatologiczny, zlew, szafki na sprzęt i narzędzia,
- nieprawidłowy monitoring procesów sterylizacji - brak chronologicznych zapisów przeprowadzonych procesów sterylizacji,
- nieprawidłowa segregacja odpadów medycznych,
- brak kosza pedałowego na odpady medyczne o kodzie 18.01.03*,
- nieczynna lodówka na odpady medyczne,
- brak na miejscu do wglądu umowy na odbiór odpadów medycznych,
- procedury sanitarno-epidemiologiczne nieaktualne, nie zatwierdzone przez właściciela (brak podpisów).

Wydano zalecenia: utrzymywać szafki i urządzenia w gabinecie w należytej czystości, prowadzić monitoring procesów sterylizacji w sposób prawidłowy, segregować odpady medyczne w sposób prawidłowy, zakupić kosz pedałow na odpady medyczne o kodzie 180103*, zainstalować nową lodówkę do przechowywania odpadów medycznych, przekazać

odpady medyczne znajdujące się w zepsutej lodówce do utylizacji, przedstawić do wglądu umowę na odbiór odpadów medycznych, zaktualizować i zatwierdzić procedury sanitarno-epidemiologiczne. Właściciel zobowiązał się do natychmiastowego wstrzymania działalności gabinetu do czasu usunięcia nieprawidłowości. Wydano zalecenia natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości. W wyniku stwierdzonych uchybień ukarano osobę odpowiedzialną grzywną w postaci mandatu karnego na łączną kwotę 400zł. Wszystkie wydane zalecenia w trakcie kontroli zostały wykonane w terminie.

W pozostałych skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczne. Pracownicy kontrolowanych obiektów posiadają wystarczającą wiedzę z zakresu stosowania środków dezynfekcyjnych. Preparaty używane są z zastosowaniem środków ochrony osobistej, zgodnie z zaleceniami producenta i dobierane odpowiednio do zagrożenia. Przy doborze preparatu uwzględniane jest spektrum i czas działania oraz stężenia roztworów. Roztwory robocze przygotowywane są bezpośrednio przed użyciem, opisywane w sposób prawidłowy. Wszystkie preparaty posiadają aktualne karty charakterystyki. Wszystkie obiekty posiadają wystarczające zabezpieczenie w sprzęt jednorazowego użytku. W każdym przypadku sprzęt posiadał aktualny termin ważności i był przechowywany prawidłowo. W nadzorowanych jednostkach gospodarka odpadami była prowadzona prawidłowo. Każdy zakład posiadał komplet wymaganych dokumentów i stosował się do wymogów rozporządzenia w tym zakresie. Każdy obiekt posiadał wydzielone miejsce – lodówki do gromadzenia odpadów medycznych. Czas przechowywania odpadów był prawidłowy.

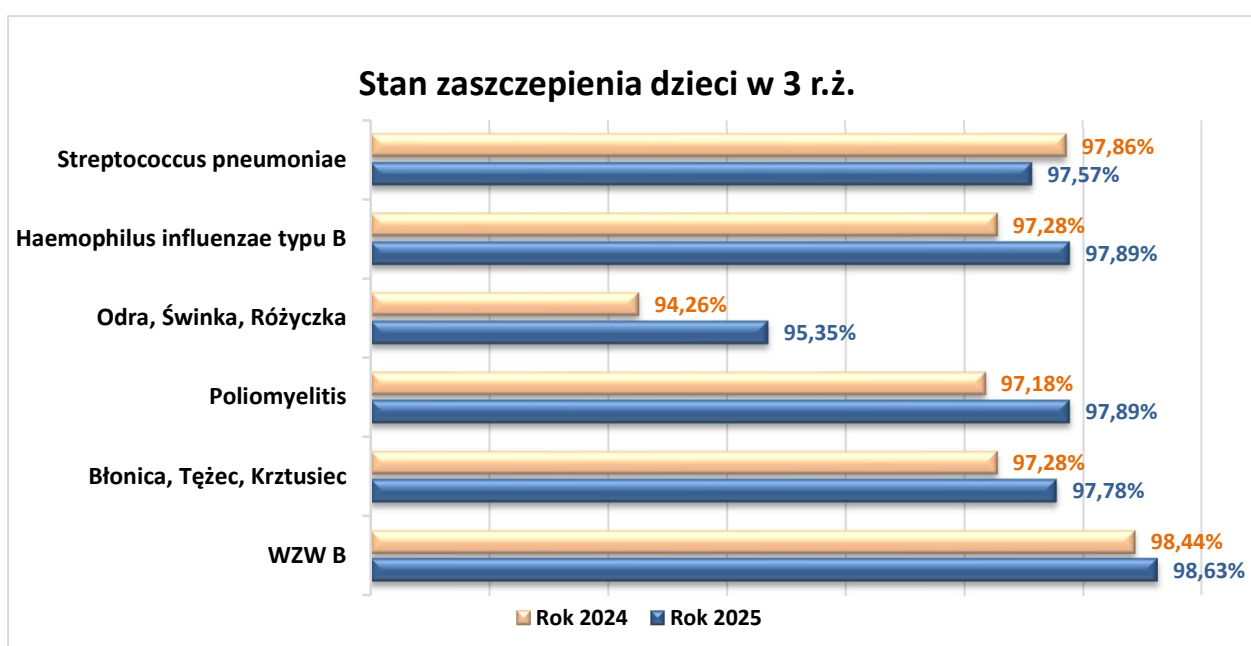
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie

W 2025r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 37 specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym 4 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów. W 2025 r. przeprowadzono 12 kontroli. Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń. Zapewniony był dostęp do środków czystości, dezynfekcyjnych i sprzętu do utrzymywania czystości.

Punkty szczepień i realizacja szczepień

W roku 2025 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 27 punktów szczepień. Przeprowadzono w nich łącznie 63 kontrole w wyniku których, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach ogólnopolskiej kontroli w zakresie realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży (pierwszy etap), weryfikacji poddano 26796 kart uodpornienia, znajdujących się na stanie POZ-ów. W wyniku kontroli stwierdzono braki w realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u 2821 dzieci i młodzieży (u 132 dzieci z powodów medycznych, a u 2689 z powodów niemedycznych). Drugi etap kontroli, którego realizacja rozpoczęła się w roku sprawozdawczym i kontynuowana będzie w 2026 r., obejmował weryfikację danych dzieci niezaszczepionych z powodów niemedycznych. Obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2025 r. podlegało 25436 dzieci i młodzieży (o 114 osób więcej niż w roku poprzednim).

Ryc. 1. Stan zaszczepienia dzieci w 3 roku życia

Na podstawie prowadzonych przez PPIS w Rudzie Śląskiej działań wobec rodziców nie realizujących obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci z powodów niemedycznych, w 2025 r. wydano 3 upomnienia oraz 3 tytuły wykonawcze ze skierowaniem wniosku do Wojewody Śląskiego o nałożenie grzywny (dotyczyły one 1 rodzica i 3 dzieci).

W 2025 r. do PSSE w Rudzie Śląskiej zgłoszono 10 niepożądanych odczynów poszczepiennych (o 4 więcej niż w roku ubiegłym). Dotyczyły 8 dzieci zaszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych oraz 2 dzieci w ramach szczepień zalecanych. Wszystkie były o charakterze łagodnym. Objawy, które towarzyszyły w/w zdarzeniom to m.in. gorączka, osłabienie, wymioty, wysypka odropodobna, rozdrażnienie.

W 2025 r. kontynuowano realizację powszechnych, zalecanych, bezpłatnych szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) u dziewcząt i chłopców w wieku od 9 – 13 lat. Szczepienia te, realizowane były zarówno w punktach szczepień POZ, jak i na terenie 9 szkół podstawowych. W ramach szczepień p/HPV wykonano 2072 iniekcje (o 354 więcej niż w roku poprzednim), w tym 85 w placówkach szkolnych. Na terenie miasta Ruda Śląska kontynuowano również realizację zalecanych szczepień ochronnych p/krztuścowi u kobiet w ciąży. Z bezpłatnych szczepień skorzystało 256 kobiet (o 226 więcej niż w roku 2024 r.).

Akcje deratyzacyjne

Sekcja Epidemiologii w roku 2025 nadzorowała 2 akcje deratyzacyjne – wiosenną i jesienną. Przeprowadzono w tym zakresie 21 kontroli. Sprawdzono rodzaj i sposób wyłożenia preparatów gryzoniobójczych, oznakowanie miejsca ich wyłożenia wraz z informacją o zagrożeniach, postępowanie z padłymi gryzoniami i resztkami trutek. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3. Nadzór prowadzony przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia

Przy planowaniu częstotliwości kontroli na rok 2025 w zakładach będących pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej uwzględniono następujące wytyczne:

- wyniki przeprowadzonych kontroli w poprzednich latach (arkusz oceny zakładu z przeprowadzoną analizą ryzyka),
- interwencje mieszkańców,
- instrukcję roboczą „Planowanie działań inspekcyjnych w województwie śląskim”,
- Rozporządzenie 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych).

W 2025 roku na terenie podległym PPIS w Rudzie Śląskiej działalność prowadziły 1142 zakłady, skontrolowanych zostało 512 zakładów. Do skontrolowania w 2025 roku zaplanowano 387 zakładów, z czego zostało skontrolowanych 349, co stanowi 90,18%.

Przyczynami braku kontroli w 38 przypadkach były:

- likwidacja obiektu (32 przypadki),
- zawieszenie działalności (3 przypadki),
- obiekt nieczynny z nieznanej przyczyny (3 przypadki).

Poza przyjętym do realizacji planem pracy skontrolowano dodatkowo 163 obiekty.

Reasumując w 2025 roku wykonano łącznie 860 kontroli i rekontroli, z czego:

- 349 stanowiły kontrole zaplanowane w planie pracy na 2025r.
- 92 kontroli wykonano na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru,
- 249 związanych było z interwencjami, akcjami, przedsięwzięciami oraz poborem próbek (w tym 66 kontrole interwencyjne oraz RASFF),
- 170 kontroli sprawdzających.

Liczba obiektów ogółem w 2025 roku zwiększyła się o 22.

W 2025 roku pod nadzorem były 1142 obiekty, natomiast w 2024 roku 1164.

Tab. 2. Liczba obiektów objętych nadzorem w 2025 roku

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów
	2025
Zakłady produkcji żywności	55
Obiekty obrotu żywnością	754
w tym: środki transportu żywności	84
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	183
w tym: zakłady małej gastronomii	78
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	23
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	117
Zakłady usług cateringowych	4
Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	28
Obiekty ogółem	1142

W 2025 roku wydano łącznie 82 decyzje administracyjne, w tym:

- 51 nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień sanitarno-technicznych, w tym 2 decyzje wstrzymania działalności (2 sklepy),
- 24 decyzje prolongujące termin wykonania decyzji administracyjnych,
- 3 umorzenia decyzji administracyjnych ze względu na likwidację obiektu,
- 3 decyzje zatwierdzające warunkowo,
- 1 decyzję przedłużającą warunkowe zatwierdzenie.

Ponadto wydano następujące decyzje:

- 61 zatwierdzających,
- 28 zatwierdzających dodatkową działalność,
- 15 wykreślających,
- 27 wygaszających decyzje zatwierdzające,
- 357 płatniczych na kwotę 29 201 zł.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami osoby odpowiedzialne ukarano 145 mandatami na łączną kwotę 28 750 zł.

Wystosowano do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej:

- 1 w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą oraz utrudnianiem i uniemożliwianiem przeprowadzania urzędowej kontroli żywności,
- 1 w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 472 próbki, w tym:

- 447 próbek żywności,
- 16 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych (zmiotki i wytrzępiny z koszyczków),
- 9 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobranych z obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Poniżej przedstawiono szczegółową ocenę stanu sanitarnego, w poszczególnych grupach obiektów.

Zakłady produkcji żywności

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 55 zakładów pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej, z czego skontrolowano 38. Wydano 14 decyzji administracyjnych. Nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 2 750 zł. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- nieprawidłowości w stanie sanitarnym,
- zły stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu,
- nieskutecznie prowadzone zabiegi z zakresu dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji,
- brak zabezpieczenia przed wtórnymi zanieczyszczeniami,
- brak higieny personelu, brak higieny produkcji.

W 2025 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 42 próbki: 25 próbki żywności do badań mikrobiologicznych, 14 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych oraz 3 prób w kierunku badań fizykochemicznych. Wszystkie pobrane w zakładach próbki spełniały wymagania jakości zdrowotnej.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w 1 zakładzie produkcji żywności (ciastkarni) dokonano badania przesiewowego (metoda szybka) tłuszczów smażalniczych używanych w zakładzie. Uzyskane wyniki nie wykazały przekroczeń.

Tab.3. Liczba obiektów produkcyjnych objętych nadzorem w 2025 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Wytwórnice lodów	7	7
Automaty do lodów	9	4
Piekarnie	8	7
Ciastkarnie	15	13
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórnice win	1	0
Zakłady garmażeryjne	2	1
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	2	2
Wytwórnice octu, musztardy i majonezu	1	1
Producenci pierwotni	1	1
Inne wytwórnice żywności	1	1
Producenci żywności w warunkach domowych	8	1
Obiekty ogółem	55	38

Obiekty obrotu żywnością

W 2025 roku skontrolowano 305 obiektów z 754 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano 45 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje wstrzymania działalności (2 sklepy w związku z obecnością gryzoni).

Nałożono 95 mandatów karnych na kwotę 16 750 zł. W 2025 roku w obiektach obrotu żywnością pobrano 410 próbek środków spożywczych, które przebadano w różnych kierunkach (w tym 2 w kierunku zanieczyszczeń biologicznych – zmiotki i wytrzepiny). 21 z przebadanych próbek zostało zdyskwalifikowanych (20 w zakresie parametrów mikrobiologicznych, 1 w zakresie zawartości pestycydów).

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu sanitarno-technicznego należą m.in.: brudne, popękane ściany i sufity, (przyczyną często bywają szkody górnicze); ubytki w posadzce podłogowej. Nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowania personelu) to głównie: brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów, brak środków do dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, niehigieniczna sprzedaż, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie ich przydatności oraz nieprawidłowo oznakowanych.

Tab. 4. Liczba obiektów obrotu żywnością objętych nadzorem w 2025 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Sklepy spożywcze	386	204
Kioski	94	48
Apteki	36	5
Magazyny hurtowe	22	12
Obiekty ruchome i tymczasowe	59	18
Środki transportu	84	2
Importerzy środków spożywczych	0	0
Eksporterzy środków spożywczych	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością	73	16
Obiekty ogółem	754	305

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym

W nadzorowanych obiektach, w których prowadzona jest wieloletnia sprzedaż obserwuje się większą świadomość personelu wynikającą z przestrzegania Dobrych Praktyk Higienicznych w porównaniu do zakładów dopiero rozpoczynających działalność handlową. W roku 2025 na terenie targowisk znajdujących się w dzielnicach: Wirek, Nowy Bytom, Ruda

oraz Halemba przeprowadzono łącznie 35 kontroli kiosków sprzedających różne środki spożywcze. Kioski na bieżąco są modernizowane, a ich stan techniczny ulega poprawie. W trakcie kontroli nałożono 10 mandatów karnych na łączną kwotę 1 450 zł. Ponadto wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą. W roku sprawozdawczym 2025 nie odnotowano interwencji związanych z obrotem żywnością na targowiskach, stoiskach obnośnych i obwoźnych.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2025 roku znajdowały się w rejestrze 304 obiekty. Skontrolowano 159 zakładów. Wydano łącznie 23 decyzje administracyjne dotyczące nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Winnych uchybień ukarano mandatami karnymi w ilości 40 na łączną kwotę 9 250 zł. Wystosowano do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej:

- 1 w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą oraz utrudnianiem i uniemożliwianiem przeprowadzania urzędowej kontroli żywności,
- 1 w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą.

W ramach planu pobierania prób na 2025 rok pobrano 3 próbki posiłków obiadowych oraz 10 próbek żywności do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Tab. 5. Liczba obiektów żywienia zbiorowego objętych nadzorem w 2025 roku

Rodzaj obiektów	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowane
Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	183	95
w tym: zakłady małej gastronomii	78	40
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	23	9
Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	117	62
Zakłady usług cateringowych	4	2
Obiekty ogółem	304	159

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2025 roku skontrolowano 95 zakładów ze 183 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2 zakładach żywienia zbiorowego dokonano badania przesiewowego (metoda szybka) tłuszczów smażalniczych używanych w zakładzie. Uzyskane wyniki nie wykazały przekroczeń. W 2025 roku pobrano 10 próbek żywności do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznym, żadna próbka nie została zakwestionowana. Wydano łącznie 16 decyzji administracyjnych. Winnych zaniedbań ukarano 33 mandatami karnymi na kwotę 7 300 zł.

Mała gastronomia

Spośród 101 obiektów z tej grupy (w tym 23 zakładów tymczasowych lub ruchomych) skontrolowano 49 (w tym 9 zakładów tymczasowych lub ruchomych). W większości obiektów stosuje się przygotowywanie dań w oparciu o półprodukty, podawanych do konsumpcji w naczyniach jednorazowego użytku. W trakcie przeprowadzonych kontroli w 1 obiekcie małej gastronomii dokonano badania przesiewowego (metoda szybka) tłuszczów smażalniczych używanych w zakładzie. Uzyskane wyniki nie wykazały przekroczeń. Wydano 5 decyzji administracyjnych na uchybienia techniczne. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 14 mandatami karnymi na łączną kwotę 3 300 zł. W 2025 roku nie pobrano próbek żywności do badań laboratoryjnych. Wystosowano do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej na podmiot prowadzący punkt małej gastronomii, w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą oraz utrudnianiem i uniemożliwianiem przeprowadzania urzędowej kontroli żywności.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2025 roku skontrolowano 62 zakłady ze 117 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Wydano 5 decyzji administracyjnych. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 4 mandatami karnymi na kwotę 750 zł. W ramach planu pobierania prób na 2025 roku pobrano 3 próbki w celu oznaczenia kaloryczności posiłku, w żadnej z próbek nie stwierdzono nieprawidłowości. Wystosowano do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej na podmiot prowadzący dom opieki, w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą.

Zakłady usług cateringowych

W 2025 roku skontrolowano 2 zakłady z 4 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Wydano 2 decyzje administracyjne. Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 1 200 zł.

Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 37 teoretycznych ocen jadłospisów dekadowych pobranych ze: szkół (13 jadłospisów, w tym 7 z oddziałów przedszkolnych znajdujących się w szkołach), przedszkoli (14 jadłospisów, w tym 1 z oddziału żłobkowego znajdującego się w przedszkolu), żłobków (5 jadłospisów), szpitala (2 jadłospisy), oraz domów pomocy społecznej (3 jadłospisy). Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zawartości energii i składników odżywczych 3 posiłki obiadowe (2 posiłki w żłobku oraz 1 posiłek w szpitalu). W jadłospisie szpitalnym oraz w jednym z jadłospisów przedszkolnych zakwestionowano m.in. zbyt wysoką podaż sodu. W związku z powyższym wystosowano pisma z prośbą o podjęcie działań naprawczych oraz o przedłożenie jadłospisów dekadowych z kolejnego okresu do ponownej analizy. Po dostarczeniu nowych jadłospisów przeprowadzono ponowną ocenę, która nie wykazała nieprawidłowości. Pozostałe oceniane jadłospisy zostały uznane za prawidłowe i spełniające wymagania Norm żywienia dla populacji Polski – 2024r. w zakresie wartości energetycznej, udziału procentowego energii z białka i tłuszczu oraz zawartości wapnia, żelaza, witaminy C, sodu i błonnika. Ponadto zaobserwowano poprawę oraz wzrost świadomości personelu odpowiedzialnego za organizację żywienia.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2025 roku pobrano do badań 447 próbek środków spożywczych, w tym w ramach poboru celowanego pobrano 75 próbek oraz 30 próbek w ramach współpracy, za PSSE w Bytomiu (30 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych).

Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2025 roku przebadano laboratoryjnie 382 próbki krajowych środków spożywczych pobranych i przebadanych w różnych obiektach. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne, biologiczne, organoleptyczne. Przebadano ogółem w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym – 215 próbek,

- pod względem fizyko-chemicznym – 129 próbek,
- pod względem zanieczyszczeń biologicznych – 7 próbek,
- pod względem organoleptycznym – 31 próbek.

Z pobranych próbek 20 uległo dyskwalifikacji ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne (w 10 próbkach mięsa obecność *Salmonella infantis* oraz w 10 próbkach ciast obecność *Bacillus cereus*) oraz 1 próbka ze względu na przekroczenie poziomu pestycydu linuronu.

W ramach współpracy między powiatowymi stacjami pracownicy innych PSSE z terenu województwa śląskiego pobrali z puli przewidzianej dla PSSE w Rudzie Śląskiej:

- 5 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych - PSSE w Bytomiu,
- 5 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych - PSSE w Katowicach.

Jakość zdrowotna środków spożywczych z Unii Europejskiej

W 2025 roku pobrano do badań laboratoryjnych 39 próbek żywności pochodzących z Unii Europejskiej (5 próbek w kierunku oznaczenia zawartości pestycydów, 15 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych, 1 próbka w kierunku oznaczenia zawartości składników mineralnych i witamin, 1 próbka w kierunku oznaczenia zawartości metali, 3 próbki w celu oznaczenia zawartości mykotoksyn, 3 próbki w celu oznaczenia 3-MCPD, 9 próbek w kierunku obecności histaminy, 1 próbka w celu oznaczenia zanieczyszczeń biologicznych oraz 1 próbka w celu oznaczenia zanieczyszczeń fizycznych).

W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

W 2025 roku pobrano 26 próbek do badań laboratoryjnych, w tym 6 próbek w kierunku oznaczenia zawartości mykotoksyn, 1 próbka w kierunku oznaczenia substancji dodatkowych, 4 próbki w kierunku oznaczenia poziomu metali, 2 próbki w kierunku oznaczenia poziomu pestycydów, 1 próbka w kierunku obecności GMO, 3 próbki w celu oceny znakowania, 1 próbka w kierunku zawartości 3 MCPD, 3 próbki w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i 3 próbki w kierunku oznaczenia zanieczyszczeń fizycznych, 2 próbki w kierunku kryteriów czystości substancji dodatkowych.

Próbki kwestionowane

W 2025 roku zakwestionowano 21 próbek:

- w 10 próbkach stwierdzono obecność bakterii *Salmonella infantis*,
- w 10 próbkach stwierdzono obecność bakterii *Bacillus cereus*,
- w 1 próbce stwierdzono przekroczenie pestycydu linuronu.

W wyniku podjętych działań wystosowano pismo do Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu wykorzystania służbowego. Ponadto podjęto własne działania administracyjne (powiadomiono producenta, którego obciążono rachunkiem za przeprowadzone badania laboratoryjne) oraz wysłano powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań uwagi w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2025 roku przeprowadzono 15 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 1 kontrolę w zakładzie produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej nie znajdują się importerzy i eksporterzy materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku fizyko-chemicznym 9 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością spośród 11 zaplanowanych (5 próbek z importu, 3 próbki krajowe, 1 próbka z UE). 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobrali pracownicy PSSE w Gliwicach. 7 prób materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobrano w obiektach obrotu przedmiotami i materiałami do kontaktu z żywnością, natomiast 2 próbki pobrano w sklepach spożywczych.

Pobrane do badań laboratoryjnych materiały i wyroby do kontaktu z żywnością zostały przebadane w kierunkach:

- migracji ołowiu i kadmu wraz z oceną znakowania – 3 próbki,
- zawartości formaldehydu – 2 próbki,
- migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych – 1 próbka,
- substancji modelowej TENAX – 2 próbki,
- oceny sensorycznej i znakowania – 1 próbka.

Żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.

Tab. 6. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu w latach 2024-2025

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian przybyło/ubyło
	rok 2024	rok 2025	
Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	(=)
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym:	25	28	(+)
– hurtownie	1	1	(=)
– sklepy	24	27	(+)
Obiekty ogółem	26	29	(+)

Tab. 7. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2024 - 2025.

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2024 roku			Liczba próbek zbadanych w 2025 roku		
	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania
materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	7	-	-	9	-	-

Nadzór nad importem/eksportem

W ramach nadzoru nad importem dokonano 358 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 358 partii środków spożywczych, wydano 358 świadectw spełnienia wymagań i dopuszczających do obrotu środki spożywcze. W ramach nadzoru nad eksportem dokonano 17 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 17 partii środków spożywczych, wydano 17 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze. W związku z przeprowadzeniem granicznych kontroli i wydaniem świadectw nałożono łącznie 31 decyzji administracyjnych płatniczych, na kwotę 19 517 zł. Głównymi produktami importowanymi są między innymi rozpuszczalne herbaty, napoje aloesowe, rozpuszczalne napoje ziołowe oraz suplementy diety. Nie zostały wydane świadectwa o nie spełnianiu wymagań, nie pobrano również prób do badań laboratoryjnych importowanych produktów. Środkami spożywczymi eksportowanymi do państw trzecich były wyroby cukiernicze oraz preparaty białkowe.

Interwencje

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 66 kontroli w związku z interwencjami mieszkańców oraz zgłoszeniami dotyczącymi systemu RASFF (48 kontroli sanitarnych dotyczących interwencji mieszkańców, 18 kontroli w ramach systemu RASFF).

W trakcie przeprowadzanych kontroli interwencyjnych w 23 przypadkach potwierdzono zarzuty, natomiast w 25 nie stwierdzono nieprawidłowości.

W przypadku rozpatrywania 10 zgłoszeń nie sporządzono protokołów kontroli:

- 1 sprawę przekazano do PSSE w Chorzowie ze względu na właściwość terenową,
- w 1 przypadku przedsiębiorca złożył wyjaśnienia w PSSE Ruda Śląska dotyczące prowadzenia działalności okazjonalnej,
- w 2 przypadkach informacje przekazane w zgłoszeniach były niewystarczające do rozpatrzenia zarzutów, a osoby skarżące nie uzupełniły brakujących danych,
- w 1 przypadku podjęto próbę przeprowadzenia kontroli, jednakże obiekt był zamknięty. Ponowna próba przeprowadzenia czynności zostanie podjęta w 2026 r.,
- w 1 przypadku nie zlokalizowano obiektów będących podmiotem zgłoszenia (stragany z owocami sezonowymi),
- w 4 przypadkach przeprowadzona analiza wykazała niskie ryzyko zdrowotne związane ze stawianymi zarzutami.

Głównymi zarzutami były: zły stan higieniczny obiektów, niewłaściwa jakość środków spożywczych i potraw, niewłaściwe znakowanie artykułów spożywczych, brak higienicznej sprzedaży, nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych, obecność szkodników, niewłaściwa gospodarka odpadami, brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W ramach nadzoru rozpatrywano również anonimowe, pisemne i telefoniczne sygnały dotyczące nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach, głównie stanu sanitarnego.

W związku ze zgłoszeniem interwencji pobrano 2 próbki: 1 próbkę pierogów z jagodami w kierunku zanieczyszczeń biologicznych oraz 1 próbkę butelkowanej wody mineralnej w kierunku badań sensorycznych. Przeprowadzone badania nie potwierdziły zgłoszonej interwencji.

Ponadto w ramach działań podjętych na skutek zgłoszonych interwencji za uchybienia natury sanitarnej winnych ukarano 19 mandatami karnymi na łączną kwotę 5 550 zł. Wydano 2 decyzje administracyjne wstrzymania działalności (2 sklepy w związku z obecnością gryzoni) oraz 1 decyzję administracyjną nakazującą prowadzenie działalności zgodnie z wydaną decyzją zatwierdzającą.

W wyniku rozpatrywania zgłoszenia interwencji wystosowano do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej na podmiot prowadzący punkt małej gastronomii, w związku z produkcją i wprowadzaniem do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą oraz utrudnianiem i uniemożliwianiem przeprowadzania urzędowej kontroli żywności.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

Na nadzorowanym terenie znajdowały się 62 obiekty wprowadzające do obrotu suplementy diety i żywność wzbogaconą witaminami lub składnikami mineralnymi. W grupie tej znajduje się: 36 aptek, 15 obiektów zajmujących się obrotem żywnością prozdrowotną (w tym 5 siłowni), 8 obiektów zajmujących się pośrednictwem i sprzedażą internetową żywności prozdrowotnej, 2 hurtownie suplementów diety oraz 1 hurtownia artykułów spożywczych.

Kontrole przeprowadzone w 2025 roku w obszarze żywności prozdrowotnej dotyczyły:

- klasyfikacji zakładów z użyciem arkusza oceny zakładów,
- powiadomień RASFF,
- znakowania suplementów diety, żywności wzbogaconej, żywności dla określonych grup,
- monitoringu prezentowanych suplementów diety na stronach internetowych.

Wobec powyższego przeprowadzono 26 kontroli:

- 6 w aptekach,
- 3 w siłowniach (w ofercie suplementy diety),
- 1 w hurtowni suplementów diety,
- 4 w hurtowni artykułów spożywczych,
- 12 w sklepach z żywnością prozdrowotną.

Na terenie Rudy Śląskiej brak jest producentów i importerów suplementów diety, stąd nie przeprowadzono kontroli dotyczących znakowania i weryfikacji składu z deklarowanymi wartościami substancji. W wyniku podjętych działań jeden z przedsiębiorców poszerzył swoją działalność o sprzedaż suplementów diety za pośrednictwem internetu.

Pobrano do badań laboratoryjnych:

- 24 próbki suplementów diety:
 - 2 w kierunku substancji dodatkowych,
 - 10 w kierunku mikrobiologii,
 - 5 w kierunku oznaczenia zawartości witamin i składników mineralnych,
 - 3 w kierunku znakowania,

- 2 w kierunku zawartości 3-MCPD,
- 2 w kierunku zawartości metali,

- 55 próbek żywności dla dzieci:

- 5 w kierunku zawartości metali,
- 2 w kierunku zawartości azotanów,
- 40 w kierunku mikrobiologii,
- 2 w kierunku WWA,
- 2 w kierunku alkaloidów sporyszu,
- 2 w kierunku znakowania,
- 2 w kierunku oznaczenia zawartości witamin i składników mineralnych.

Próbki zostały pobrane w różnych obiektach obrotu żywnością, 12 próbek zostało pobranych w aptekach. Żadna z pobranych próbek nie uległa dyskwalifikacji.

Dodatkowo przeprowadzono 24 kontrole tematyczne w zakresie znakowania i prezentacji żywności ogólnego przeznaczenia w 24 stacjonarnych obiektach obrotu żywnością, głównie w sklepach spożywczych. W ramach tych 24 kontroli sprawdzono: w 16 przypadkach znakowanie suplementów diety, w 5 przypadkach znakowanie żywności wzbogaconej oraz w 3 przypadkach znakowanie żywności dla określonych grup, co raportowano w 2025 roku do WSSE w Katowicach.

W ramach bieżącego nadzoru w okresie od stycznia do kwietnia 2025r., podczas 36 kontroli planowych wraz z wypełnieniem arkusza oceny w 36 obiektach obrotu żywnością sprawdzano znakowanie suplementów diety, żywności wzbogaconej, żywności dla określonych grup, środków spożywczych bez GMO, produktów oznakowanych jako bezglutenowe i żywności niepakowanej.

W trakcie 1 kontroli wraz z wypełnieniem arkusza oceny sklepu, który prowadzi sprzedaż stacjonarną i internetową artykułów spożywczych pakowanych i suplementów diety dokonano przeglądu losowo wybranych ofert sprzedaży internetowej suplementów diety. Stwierdzono, że niektóre prezentacje były niekompletne. Informacje te zostały uzupełnione.

W okresie od maja 2025 do września 2025r przeprowadzono 4 kontrole tematyczne sklepów internetowych. Dokonano 2 kontrole tematyczne obejmujące monitoring stron internetowych 2 sklepów zajmujących się wysyłkową sprzedażą suplementów diety ze szczególnym uwzględnieniem poprawności prezentacji i reklamy ich ofert sprzedażowych. Przeglądy stron internetowych obejmowały następujące okresy czasowe: 20-29.08.2025r. i 26.08 – 12.09.2025r., sporządzono zrzuty ekranowe ofert sprzedażowych, które dołączono

do protokołów z kontroli. W ramach kontroli sklepów internetowych wprowadzających do obrotu suplementy diety przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną dotyczącą obecności w sprzedaży suplementu diety pn.: „BICAPS NAC+”. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną dotyczącą prezentacji suplementu diety pn.: „Para Farm MAX Plus” płyn 100 ml, którego prezentacja sugerowała zapobieganie chorobom. Prezentacja ta zawierała nieprawidłowe oświadczenia zdrowotne, w związku z czym na właściciela sklepu nałożono decyzję płatniczą. Przedsiębiorca prowadzący sklep usunął ofertę sprzedażową w/w suplementu diety.

W związku z nadzorem nad internetową sprzedażą suplementów diety w roku sprawozdawczym dokonywano przeglądu stron internetowych i portali zakupowych pod kątem wprowadzania do obrotu suplementów diety. Temat przewodni prowadzonego dodatkowego monitoringu stron sklepów internetowych dotyczył reklamy i prezentacji różnych suplementów diety wskazywanych w pismach Głównego Inspektora Sanitarnego. Monitoring dotyczył takich suplementów jak: „LIV 52”, „LIV 52 DS”, „Candyk” płyn 100 ml, „Orotan litu” 5 mg. W związku z pismem PPIS w Łodzi dotyczącym pozostawiania w obrocie produktu pn. „Biotyna Multieffect FORTE” tabletki produkcji jednej z polskich firm, na którą została wydana decyzja nakazująca czasowe wstrzymanie wprowadzania do obrotu handlowego tego produktu, do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, przeprowadzono 1 kontrolę w hurtowni artykułów spożywczych. Nie stwierdzono w obrocie kwestionowanego preparatu.

W wyniku podjętych działań związanych z interwencją zgłoszoną w 2024 roku dot. suplementu diety pn. „Audio Repair Pro Max Ultra”, który strona otrzymała jako dodatek do mikroprocesora dźwięku, sprawa została przekazana do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w m. st. Warszawa, który w lutym 2025 roku przekazał informację zwrotną o wyniku przeprowadzonej kontroli.

Prowadzone były działania edukacyjne podczas 1 imprezy terenowej zorganizowanej przez pracowników Promocji Zdrowia w formie rozmów i dostępnych ulotek. Wszystkie podejmowane działania w zakresie kontroli, monitoringu stron internetowych i działań edukacyjnych uwzględniały charakter lokalnych zakładów oraz możliwości realizacji zadań. W ramach intensyfikacji działań szkoleniowych w zakresie suplementów diety i żywności wzbogaconej pracownicy sekcji uczestniczyli w 1 szkoleniu zewnętrznym i 4 webinarach.

Tab.8. Podsumowanie działań w ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną

L.P	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	Liczba prób pobranych do badań laboratoryjnych	Liczba prób kwestionowanych
1	16	26	2	79	0

Krótką charakterystyka prowadzonych akcji i współpracy z innymi komórkami i służbami kontroli

W 2025 roku przeprowadzono 10 akcji, z tego 3 wspólnie z innymi komórkami stacji:

- 2 z Sekcją HD (Wypoczynek letni i zimowy),
- 1 z Samodzielnym Stanowiskiem Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej (Papierosy).

W roku sprawozdawczym przeprowadzono następujące akcje:

- wypoczynek zimowy,
- wypoczynek letni,
- bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych,
- papierosy,
- sklepiki i stołówki szkolne,
- lato,
- woda,
- markety,
- ocena żywienia w szpitalu i innych placówkach leczniczych całodobowej opieki,
- wyroby do kontaktu z żywnością wytwarzane techniką druku 3D.

Zakres i cel tychże akcji opisano poniżej.

Akcja Wypoczynek zimowy

Akcja „Wypoczynek zimowy” została przeprowadzona we współpracy z Sekcją HD podczas ferii zimowych dla dzieci i młodzieży. W jej ramach przeprowadzono 4 kontrole w placówkach organizujących wypoczynek, w których posiłki przygotowywane są na miejscu, oraz 2 kontrole w placówkach, gdzie posiłki dostarczane są przez firmę cateringową.

W skontrolowanych obiektach żywionych było ok. 130 podopiecznych. Podczas kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Akcja Wypoczynek letni

W okresie trwania przerwy wakacyjnej, w ramach akcji „Wypoczynek letni”, przeprowadzono 7 kontroli wspólnie z Sekcją HD. W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2 placówkach posiłki były przygotowywane na miejscu, natomiast w 5 placówkach posiłki były dostarczane przez firmę cateringową. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Akcja Bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych

W 2025 roku na terenie miasta Ruda Śląska zorganizowano jedną imprezę masową. W ramach jej przebiegu, wspólnie z Sekcją HK, przeprowadzono kontrole sanitarne.

W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, skontrolowano 6 stoisk gastronomicznych zlokalizowanych na terenie imprezy. Podczas kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane stoiska gastronomiczne spełniały wymagania sanitarno-higieniczne określone przez przepisy prawa, a także zapewniały odpowiednie warunki do bezpiecznego przygotowywania i serwowania żywności.

Akcja Papierosy

Celem akcji jest kontrola przedsiębiorców w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie akcji przeprowadzono 28 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy, podczas których zwrócono szczególną uwagę na stosowanie przepisów dotyczących zakazu palenia w obiektach rozrywkowo-gastronomicznych oraz umieszczaniu w widocznych miejscach odpowiedniego oznaczenia słownego i graficznego informującego o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Ponadto na terenie podległym nadzorowi nie ma obiektów IQOS Spaces. W wyniku podjętych działań nie nałożono mandatów karnych. Akcja koordynowana była przez Samodzielne Stanowisko ds. Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej.

Akcja Sklepiki i stołówki szkolne

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonowało w 2025 roku:

- 9 sklepików szkolnych,
- 35 stołówek szkolnych, w tym 5 z żywieniem cateringowym,
- 36 stołówek w przedszkolach, w tym 8 z żywieniem cateringowym.

W 2025 roku przeprowadzono w sklepikach szkolnych oraz blokach żywieniowych w jednostkach systemu oświaty łącznie 38 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych zwrócono szczególną uwagę na zgodność asortymentu wprowadzanego do obrotu oraz sposobu żywienia dzieci i młodzieży z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w powyższym zakresie, w związku z czym nie wystosowano do WSSE w Katowicach wniosków o nałożenie kar pieniężnych. W związku z niewłaściwym stanem sanitarnym nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości technicznych. Ponadto przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających, 6 kontroli tematycznych oraz 2 kontrole w związku z zatwierdzeniem obiektu. W roku 2025 przeprowadzono 27 teoretycznych ocen jadalnisób dekadowych w placówkach oświatowych (13 w szkołach, 14 w przedszkolach).

Dodatkowo skontrolowano 1 automat vendingowy zlokalizowany w szkole podstawowej – kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Na terenie miasta funkcjonuje 1 zakład świadczący usługi cateringowe dla pobliskiego przedszkola. W obiekcie tym przeprowadzono 2 kontrole (1 kontrola zgodnie z planem pracy, 1 kontrola sprawdzająca). W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł oraz wydano stosowne zalecenia.

Akcja Lato

W 2025 roku w ramach akcji „Lato”, wzmożono nadzór nad zachowaniem właściwych warunków sanitarnych, w tym nad zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Przeprowadzono 3 kontrole w wytwórniach lodów, 4 kontrole automatów do lodów oraz 15 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w tym 11 w zakładach małej gastronomii. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były: niewłaściwy stan sanitarny urządzeń i pomieszczeń, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu handlowego środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz brak etykiet informacyjnych. Ponadto przeprowadzono 7 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, obejmujących zorganizowany wypoczynek. Sprawdzone stan higieniczno-sanitarny w placówkach, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Akcja Woda

W związku z akcją przeprowadzono 14 kontroli w zakresie warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych. Kontrole przeprowadzono w magazynie wody źródlanej i mineralnej oraz w sklepach.

Podczas kontroli oceniono 18 wód mineralnych oraz 7 wód źródłanych. W związku z przeprowadzonymi kontrolami nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych.

Akcja Ocena żywienia w szpitalu i innych placówkach leczniczych całodobowej opieki

W 2025 roku skontrolowano 3 placówki, spośród których w jednym zakładzie posiłki dostarczane są przez firmę cateringową, w pozostałych dwóch żywienie prowadzone jest we własnym zakresie. Podczas kontroli sanitarnej w jednym obiekcie stwierdzono następujące nieprawidłowości w stanie higieniczno-sanitarnym:

- krzyżowanie się dróg czystych i brudnych,
- przechowywanie artykułów spożywczych w innych miejscach niż wyznaczone,
- zły stan techniczny części pomieszczeń i urządzeń, w związku z powyższym wydano decyzję administracyjną w celu usunięcia nieprawidłowości.

Ponadto wydano zalecenia oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

W pozostałych placówkach podczas czynności kontrolnych stan higieniczno-sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Dokonano pięciu ocen jadłospisów dekadowych w czterech placówkach. W jednym zakładzie, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zalecono dostosowanie ilości sodu do obowiązujących norm żywieniowych oraz przedłożenie poprawionego jadłospisu dekadowego do ponownej analizy teoretycznej.

W analizowanych jadłospisach najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- spożycie soli w nadmiarze,
- stosowanie produktów gotowych, wysokoprzetworzonych,
- podawanie zbyt małych ilości naturalnych przypraw i ziół,
- stosowanie zbyt dużej ilości margaryny w codziennej diecie o niskiej jakości zdrowotnej,
- stosowanie gotowych przetworzonych dań lub półproduktów do przyrządzania dań.

Wyniki z przeprowadzonych analiz jadłospisów dekadowych, przekazano dyrektorom placówek.

Akcja Wyroby do kontaktu z żywnością wytwarzane techniką druku 3D

W wyniku akcji prowadzono monitoring internetowych ofert sprzedażowych wyrobów deklarowanych jako przeznaczone do kontaktu z żywnością, które są wytwarzane techniką druku 3D – nie zidentyfikowano podmiotów z terenu miasta Ruda Śląska prowadzących działalność z w/w zakresu.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie zajmującym się produkcją wyrobów do kontaktu z żywnością typu sitka, lejki, szufelki, szatkownice, kubki turystyczne, miseczki. W wyniku podjętych działań stwierdzono, że podmiot stosuje jedynie tradycyjne techniki wytwarzania z wykorzystaniem polipropylenu i nie prowadzi sprzedaży internetowej.

W minionym roku prowadzono współpracę z innymi służbami kontroli tj.:

- Policją,
- Państwową Inspekcją Weterynaryjną (PIW),
- Państwową Inspekcją Farmaceutyczną,
- Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).

Współpraca z Policją

W ramach współpracy z Policją, w 2025 roku przeprowadzono czynności służbowe, w trakcie których obecność funkcjonariuszy była niezbędna. Biorąc pod uwagę konieczność rozpatrzenia zgłoszenia interwencji u impulsywnego i porywczego przedsiębiorcy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rudzie Śląskiej podjął decyzję, że wszystkie czynności kontrolne odbędą się w asyście policji, celem zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom PSSE. W toku prowadzonego postępowania odbyła się 1 kontrola sanitarna (interwencyjna) oraz 3 kontrole sprawdzające.

Współpraca z Państwową Inspekcją Weterynaryjną

„Porozumienie ramowe z dnia 15 listopada 2018 r. zawarte pomiędzy PPIS w Rudzie Śląskiej i PLW w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej na terenie miasta na prawach powiatu Ruda Śląska” jest nadal aktualne. W chwili obecnej na terenie miasta Ruda Śląska brak jest obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem obu organów. Ponadto w związku z powiadomieniami RASFF przekazywano pisemnie do wykorzystania służbowego informacje dot. produktów mięsnych występujących według list dystrybucji w obiektach będących pod nadzorem

Powiatowych Lekarzy Weterynarii. Otrzymywano również informacje dotyczące kwestionowanych próbek pochodzenia zwierzęcego i decyzje wyrażające zgodę na transport mięsa z obszarów zagrożonych zwierzęcymi chorobami od Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu wykorzystania służbowego.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

Porozumienie ramowe z dnia 14.07.2008 i 05.11.2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest nadal aktualne.

Współpraca z PIORiN

Porozumienie z dnia 22.12.2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska jest nadal aktualne. W 2025 roku nadzorem objęto 1 gospodarstwo rolne prowadzące produkcję pierwotną i sprzedaż zbóż: żyta, pszenicy i kukurydzy oraz rzepaku. W związku z powyższym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną wspólnie z przedstawicielem WIORiN. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Od 28.04.2022r. weszło w życie Porozumienie w sprawie zawarcia współpracy oraz zasad jej realizacji w zakresie zwalczania nielegalnych praktyk rynkowych podpisane przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Głównego Lekarza Weterynarii. Natomiast Wytyczne dotyczące działania sieci powiadamiania i współpracy w Polsce w zakresie wymiany informacji w sieci AAC i sieci FN podpisane przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Głównego Lekarza Weterynarii oraz Głównego Lekarza Weterynarii są stosowane od 23.12.2023r.

4. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w 2025 roku było 445 obiektów. Skontrolowano 335 z nich. W wyżej wymienionych obiektach w 2025 roku przeprowadzono łącznie 421 kontroli. Na skutek prowadzonych działań wydano 14 decyzji administracyjnych płatniczych na kwotę 3531,00zł.

Ponadto wydano 37 innych decyzji administracyjnych w tym:

- 5 ocen higienicznych dotyczących rocznej oceny wody na pływalniach,
- 26 decyzji zezwalających na ekshumację,

- 1 inna (wywóz zwłok poza granicę kraju-Ukraina),
- 1 inna (nie zezwalająca na ekshumację)
- 1 uchylająca,
- 3 nakazujące.

Ponadto wydano:

- 1 postanowienie o sprostowaniu błędów,
- 1 postanowienie o wznowieniu postępowania w sprawie ekshumacji,
- 28 postanowień na przywóz zwłok oraz szczątków z zagranicy,
- 2 postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy,
- 2 opinie dotyczące imprezy masowej,
- 3 opinie na transport zwłok.

Pobrano:

- 213 próbek wody do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego monitoringu kontrolnego i przeglądowego, dokonując 161 oznaczeń chemicznych wody na zawartość chloru.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez PPIS

Ustępy publiczne

Na terenie Rudy Śląskiej znajduje się 1 ustęp publiczny, skanalizowany. W 2025 roku w obiekcie tym przeprowadzono 1 kontrolę. Ustęp publiczny jest czynny przez cały rok. Skontrolowany obiekt podłączony jest do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest prawidłowo. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekujących wystarczający, przechowywany w obiekcie w wydzielonym miejscu. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Na podstawie przeprowadzonej kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanego ustępu oceniono jako dobry.

Ustępy ogólnodostępne

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 ustępy ogólnodostępne zlokalizowane na terenie obiektów handlowych. W 2025 roku skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzając łącznie 2 kontrole. W trakcie kontroli stan sanitarno-techniczny ustępów nie budził zastrzeżeń. Obiekty te są na bieżąco sprzątane. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekcyjnych wystarczający, przechowywany w wydzielonych pomieszczeniach. Zapewnione są kabiny dla osób niepełnosprawnych. Podczas przeprowadzonych kontroli

nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry.

Pływalnie kryte

W 2025 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej były 3 baseny kryte:

- basen kryty Ruda w Rudzie Śląskiej 1, przy ul. Chryzantem 10,
- basen kryty Kochłowice w Rudzie Śląskiej 7, przy ul. Oświęcimskiej 90,
- basen kryty Nowy Bytom w Rudzie Śląskiej 9, przy ul. Pokoju 13.

W roku 2025 skontrolowano wszystkie obiekty przeprowadzając łącznie 7 kontroli, w tym 3 kontrole tematyczne dotyczące „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu”. Na basenach krytych prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również kontrole jakości wody w nieckach basenowych. Obiekty te funkcjonują w budynkach wolnostojących podłączonych do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Kryte baseny wyposażone są w przebieralnie dla użytkowników połączone bezpośrednio z natryskami i ubikacjami. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry. Zakończono postępowanie w ramach 1 decyzji administracyjnej terminowej dotyczącej przekroczeń w 2 próbkach wody pobranych w 2024 roku. Postępowanie dotyczyło Basenu krytego przy ul. Pokoju 13 (decyzja nr ONS.HKiŚ.9022.1.97.2024.BP z dnia 17.12.2024 r.). Pobrane w dniu 21.01.2025 r. próbki kontrolne nie wykazały przekroczeń parametru *Legionella sp.*, w związku z powyższym postępowanie administracyjne zostało zakończone w lutym 2025 roku (protokół kontroli nr 11/NS-HK/2025 z dnia 05.02.2025r.).

Pływalnie odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 sezonowy basen odkryty: Ośrodek Sportowo - Rekreacyjny Nowy Bytom przy ul. Ratowników 2.

W obiekcie przeprowadzono 2 kontrole. Na terenie obiektu znajdują się 3 niecki basenowe, ze stali nierdzewnej, z systemem zamkniętego obiegu wody z czynnym przelewem. W sezonie letnim prowadzony był nadzór sanitarny nad w/w obiektem i jakością wody w nieckach basenowych. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało zaplecze higieniczno-sanitarne tj. ustępy, przebieralnie i natryski przy nieckach basenowych. Wydzielona jest ubikacja oraz przebieralnia dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu

wyposażony był w odpowiednią ilość koszy na śmieci i wydzielony placyk gospodarczy z pojemnikami zamykanymi opróżnianymi według harmonogramu odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Pływalnie mieszane kryto-odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 park wodny „Aquadrom” w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej 95a. W roku 2025 przeprowadzono 2 kontrole w tym 1 kontrolę tematyczną dotyczącą „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu”. Na basenie prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również jakości wody w nieckach basenowych. Obiekt funkcjonuje w budynku wolnostojącym podłączonym do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało: zaplecze higieniczno-sanitarne tj. ustępy, przebieralnie, natryski przy nieckach basenowych w tym ubikację oraz przebieralnię dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu wyposażony w odpowiednią ilość koszy na śmieci, wydzielono placyk gospodarczy z zamykanymi pojemnikami. Pojemniki opróżnianie zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Domy pomocy społecznej

W roku 2025 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 5 placówek, w których przeprowadzono 6 kontroli:

- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza ul. OMP 3 w Rudzie Śląskiej 7,
- Dom Pomocy Społecznej SENIOR ul. Puszkina 7 w Rudzie Śląskiej 4,
- Ośrodek Świętej Elżbiety Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Wolności 30 w Rudzie Śląskiej 1,
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, ul. Kłodnicka 103 w Rudzie Śląskiej 6,
- Śląski Dom Seniora ul. Słowackiego 22 w Rudzie Śląskiej 10.

W obiektach dla pensjonariuszy przygotowane są pokoje wypoczynkowe, sale, świetlice oraz ubikacje. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają sprzęt i środki do utrzymywania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty usytuowane są w budynkach wolnostojących. Do dyspozycji pensjonariuszy obiektów całodobowych przeznaczone są pokoje 1, 2, 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice) przy pokojach lub w ciągach komunikacyjnych. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych, wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty te posiadają magazyny czystej i brudnej bielizny. Bielizna w części obiektów prana jest na miejscu w przystosowanych do tego pomieszczeniach, bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest pisemnymi umowami. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 6 obiektów: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy ul. Kłodnickiej 91, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Kłodnickiej 103, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wolności 30, Dom Dziennego Pobytu „Seniorek” przy ul. Kubiny 20, Dzienny Dom „Senior-Wigor” przy ul. Markowej 20a oraz Filia Domu Dziennego Pobytu „Seniorek” ul. 1 Maja 117.

W obiektach wydzielone są pracownie tematyczne. Zapewniono szafki na odzież wierzchnią, łazienki damskie i męskie. Ośrodki posiadają odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania czystości i porządku. W 2025 roku w obiektach przeprowadzono 6 kontroli, a stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Placówki zapewniające całodobową opiekę

W Rudzie Śląskiej funkcjonuje jedna placówka zapewniająca całodobową opiekę – Dom opieki „Familia” w Rudzie Śląskiej 7 przy ul. Wyzwolenia 12. W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę. Obiekt usytuowany jest w budynku wolnostojącym, podłączonym do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W domu opieki zapewniono 8 miejsc dla kobiet w podeszłym wieku wymagających całodobowej opieki. Do dyspozycji pensjonariuszek przeznaczone są pokoje 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice). Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. W obiekcie zapewniono odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej

czystości i porządku. Obiekt posiada magazyny czystej i brudnej bielizny. Stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Hotele

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 hotel 3* Hotel ADIRIA ul. Wolności 1, w Rudzie Śląskiej 1. W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę, a stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry. W hotelu znajduje się 49 miejsc noclegowych w tym: 23 pokoje dwuosobowe, 3 pokoje jednoosobowe, węzły sanitarne, restauracja, centrum konferencji, sala ćwiczeń fitness oraz sauna. Ponadto wydzielone są magazyny czystej bielizny oraz pomieszczenia gospodarcze. Obiekt wyposażony jest w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną oraz wentylację mechaniczną i grawitacyjną. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W Rudzie Śląskiej znajduje się 8 obiektów świadczących usługi hotelarskie:

- Hostel pracowniczy Diament, ul. Czarnoleśna 39 w Rudzie Śląskiej 9,
- Miejsca Noclegowe, ul. Strzelecka 31 w Rudzie Śląskiej 7,
- Pokoje Gościnne, ul. Oświęcimska 110 w Rudzie Śląskiej 7,
- Usługi Hotelarskie RELAX, ul. Magazynowa 39 w Rudzie Śląskiej 1,
- Usługi Hotelarskie Maryla, ul. Kałusa 10 w Rudzie Śląskiej 10,
- Zajazd Malinowy Dwór, ul. Radoszowska 4C w Rudzie Śląskiej 7,
- Centrum Biznesowe ADRIA z usługami Hotelarskimi, ul. Wolności 1 w Rudzie Śląskiej 1,
- Strefa Hotelowa przy Restauracji Zajazd Parkowa, ul. Sportowców 29 w Rudzie Śląskiej 11.

W 2025 roku przeprowadzono 9 kontroli w 8 obiektach. Obiekty świadczące usługi hotelarskie usytuowane są w budynkach wolnostojących. Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W zależności od standardu obiektu pokoje pozostające do dyspozycji korzystających z usług hotelarskich są 1, 2, 3, 4, 5 osobowe. Węzły sanitarne (toalety, prysznice) znajdują się przy pokojach lub w korytarzach. Zapewnione są środki higieny dla korzystających z usług hotelarskich. W obiektach wydzielone są magazyny lub miejsca służące do przechowywania bielizny brudnej oraz zapasu bielizny czystej. Pranie bielizny odbywa się w obiektach w wydzielonych, funkcjonalnych pralniach (w systemie tradycyjnym), bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest rachunkami za wykonane

usługi. Obiekty wyposażone są w sprzęt i środki do utrzymania czystości i dezynfekcji przechowywane w wydzielonym miejscu lub pomieszczeniu. Wszystkie pokoje mieszkalne wyposażone są w kosze na odpadki, a obiekty w placówki gospodarcze z kontenerami na śmieci. Kontrole wykazały, że gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Otoczenie obiektów utrzymane w dobrym stanie porządkowym. W 2025 roku kontroli obiekty oceniono jako dobre.

Dla 1 z 5 próbek wody ciepłej pobranej w marcu 2025 r. w Obiekcie hotelarskim RELAX w Rudzie Śląskiej ul. Magazynowa 39 stwierdzono brak przydatności wody do spożycia (średni stopień zanieczyszczenia instalacji wody ciepłej w kwestionowanym punkcie). W wyniku czego wydano 1 decyzję administracyjną terminową nakazującą podjąć działania zmierzające do zapewnienia zgodnej z wymaganiami jakości wody ciepłej (decyzja nr NS-HK.9022.1.25.2025 z dnia 17.04.2025 r.). Próbką kontrolna pobrana w dniu 19.05.2025 r. nie wykazała przekroczenia parametru *Legionella sp.*, wobec czego postępowanie administracyjne zostało zakończone (protokół kontroli nr 177/NS-HK/2025 z dnia 05.06.2025r.).

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2025 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się łącznie 277 obiektów, w tym:

- 106 zakładów fryzjerskich,
- 102 zakłady kosmetyczne,
- 6 salonów tatuażu,
- 32 zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna),
- 31 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2025 skontrolowano łącznie 201 obiektów przeprowadzając 203 kontrole.

Obiekty - zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług w większości usytuowane są w budynkach wielofunkcyjnych, rzadko w wolnostojących. Wszystkie zakłady podłączone są do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, ogrzewane centralnie bądź we własnym zakresie (ogrzewanie elektryczne, gazowe bądź węglowe). Wszystkie obiekty posiadają oddzielne wejścia, miejsca lub pomieszczenia szatni i poczekalni dla klientów. Pomieszczenia zakładów są funkcjonalne, wyposażone w prawidłowe stanowiska pracy z narzędziami lub urządzeniami wykorzystywanymi w trakcie świadczenia usług

w deklarowanych zakresach. Właściciele zakładów zapewniają sprzęt oraz środki do utrzymania czystości, przechowywane w pomieszczeniu lub miejscu wyposażonym w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz zamontowany na wysokości 0,5m od podłogi zlew. Narzędzia wielokrotnego użycia są myte i dezynfekowane oraz przechowywane w pojemnikach, w odpowiednio oznakowanych szafkach. W zakładach, w których używany jest sprzęt powodujący naruszenie ciągłości tkanek, narzędzia są również sterylizowane. Proces sterylizacji przeprowadzany jest w obiekcie (autoklaw) lub przez podmiot zewnętrzny, z którym właściciel obiektu podpisał stosowną umowę. Zakłady, w których po użyciu sprzętu jednorazowego powstają odpady niebezpieczne, posiadają instrukcje postępowania z odpadami. Zgodnie z instrukcjami odpady niebezpieczne przechowywane są w oznakowanych, zamykanych pojemnikach oddawane do utylizacji, co potwierdzone jest okazaniem karty przekazania odpadu. Zakłady odnowy biologicznej – siłownie, wyposażone są dodatkowo w szatnie dla klientów bezpośrednio połączone z prysznicami i toaletami, wyposażone w szafki i przebieralnie. Pomieszczenia do ćwiczeń fizycznych wyposażone są w klimatyzację lub wentylację mechaniczną. Personel zakładów wyposażony jest w odzież ochronną. Bielizna wielokrotnego użytku większości zakładów prana jest w domach właścicieli, sporadycznie oddawana do pralni. Dla pracowników zakładów wydzielone są pomieszczenia socjalno-higieniczne tj. szatnie wyposażone w szafy na odzież osobistą i ochronną, kąpiki śniadań i toalety. Gospodarka odpadami, w tym także niebezpiecznymi – prowadzona jest prawidłowo.

Zakłady fryzjerskie

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 106 zakładów fryzjerskich. W 2025 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 36 kontroli w 36 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2025, roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Salony tatuażu

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 6 salonów tatuażu. W 2025 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 6 kontroli w 6 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2025 roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady kosmetyczne

W roku 2025r. pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowały się 102 zakłady kosmetyczne. Przeprowadzono 100 kontroli w 98 obiektach. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna)

W 2025 roku w Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajdowały się łącznie 32 gabinety odnowy biologicznej. W tej grupie obiektów w 2025 roku skontrolowano 30 obiektów przeprowadzając 30 kontroli. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W Rudzie Śląskiej funkcjonuje 31 obiektów należących do w/w grupy. W roku 2025 przeprowadzono 31 kontroli w 31 obiektach. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2025 roku w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym wobec czego nie wydano decyzji administracyjnych, ani nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Dworce, stacje kolejowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 przystanki kolejowe PKP: Ruda i Chebzie. W 2025 roku skontrolowano w/w obiekty, przeprowadzając 2 kontrole. Przystanki wyposażone w ławki dla podróżnych, kosze na odpady komunalne, perony zadaszone. W widocznych miejscach umieszczono oznakowanie słowne i graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

W Rudzie Śląskiej funkcjonują 2 noclegownie: jedna dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Tołstoja 11 oraz jedna dla kobiet przy ul. Hallera 61A. W 2025r. przeprowadzono 2 kontrole noclegowni dla kobiet i dla mężczyzn. Noclegownie świadczą usługi w zakresie tymczasowego schronienia w postaci miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, usługi świadczone są całorocznie. Zapewniono węzły sanitarne dla podopiecznych oraz pomieszczenia gospodarcze wyposażone w zlew do celów porządkowych oraz środki myjąco - czyszcząco dezynfekcyjne. O czystość i porządek dbają podopieczni pod nadzorem personelu.

Gospodarka odpadami komunalnymi - prawidłowa. Stan sanitarno-porządkowy prawidłowy - ogólna ocena dobry.

Cmentarze

W Rudzie Śląskiej znajduje się 20 cmentarzy. W 2025 r przeprowadzono 20 kontroli. Wszystkie cmentarze są całkowicie ogrodzone. Teren każdego cmentarza w trakcie kontroli utrzymany był w czystości. Stwierdzono punkty czerpalne wody oraz wydzielone placówki wyposażone w kontenery lub pojemniki na odpady. Zarządcy cmentarzy posiadają stosowne umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie. Stan obiektów oceniono jako dobry.

Domy przedpogrzebowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej w tej grupie znajduje się 6 obiektów. W 2025 roku skontrolowano 6 obiektów przeprowadzając 6 kontroli. We wszystkich skontrolowanych obiektach stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry. Obiekty zabezpieczone przed dostępem owadów, zwierząt, osób niepowołanych. Na terenie obiektów obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów oraz dostępna jest apteczka pierwszej pomocy przedmedycznej. Odpady komunalne gromadzone do pojemników wyposażonych w worki foliowe i usuwane do zbiorczych kontenerów - nie stwierdzono zalegania odpadów. Obiekty zaopatrzone w wodę ciepłą, zimną, zapewniono środki myjąco – czyszcząco - dezynfekcyjne oraz środki ochrony indywidualnej. Na terenie obiektów znajdują się toalety ogólnodostępne damskie, męskie, wyposażone w umywalki do mycia rąk, środki higieny (mydło w płynie, ręczniki jednorazowego użytku, środek do dezynfekcji rąk).

Ekshumacje

W 2025 roku wydano 26 decyzji administracyjnych związanych z ekshumacją zwłok (prochów) przeprowadzając 24 kontrole. Wszystkie ekshumacje zwłok (prochów) przeprowadzono we wczesnych godzinach rannych z zastosowaniem środków ochrony osobistej i w obecności zarządców cmentarzy, osób upoważnionych do ekshumacji oraz upoważnionego przedstawiciela Inspekcji Sanitarnej. Z każdego udziału w pracach ekshumacyjnych sporządzony został protokół z kontroli sanitarnej sprawdzającej wykonanie decyzji.

Inne

W 2025 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej w grupie „inne obiekty” znajdowały się 103 obiekty tj: 2 Stacje Uzdatniania Wody, 1 prosektorium, 14 stacji paliw, 3 pralnie, 16 obiektów kulturalno – widowiskowych, 15 obiektów sportowych, 36 aptek, 6 targowisk, 1 izba wytrzeźwień, 2 Miejsca Obsługi Podróżnych, 1 magazyn produktów leczniczych, 4 przedsiębiorców zajmujących się transportem zwłok, 1 transport bielizny, 1 przedsiębiorstwo wodociągów i kanalizacji. Przeprowadzono 75 kontroli w 75 obiektach. Ponadto przeprowadzono 39 kontroli interwencyjnych.

Sekcja HK wykonała 10 kontroli dotyczących postępowania z odpadami medycznymi w obiektach opieki zdrowotnej.

Dla 1 z 10 próbek wody ciepłej pobranej we wrześniu 2025 r. w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o. ul. Lipa 2 stwierdzono brak przydatności do spożycia (średni stopień zanieczyszczenia instalacji wody ciepłej w kwestionowanym punkcie). W wyniku czego wydano 1 decyzję administracyjną terminową nakazującą podjąć działania zmierzające do zapewnienia zgodnej z wymaganiami jakości wody ciepłej (decyzja nr NS-HK.9022.1.79.2025 z dnia 22.10.2025 r.). Próbką kontrolna pobrana w dniu 25.11.2025 r. nie wykazała przekroczenia parametru *Legionella sp.*, wobec czego postępowanie administracyjne zostało zakończone (protokół kontroli nr 415/NS-HK/2025 z dnia 10.12.2025r.).

Obiekty sportowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 15 obiektów sportowych. W 2025r. skontrolowano 14 obiektów, przeprowadzając 14 kontroli. Wszystkie skontrolowane obiekty sportowe są podłączone do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo. Na terenie każdego obiektu zapewniony jest dostęp do węzłów sanitarno-higienicznych, zaopatrzonych w ciepłą i zimną wodę. Obiekty zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu porządkowego i środków stosowanych do mycia i dezynfekcji. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry.

Stacje paliw

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 14 stacji paliw. W 2025 roku przeprowadzono 14 kontroli w 14 obiektach. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że teren wokół stacji paliw jest utwardzony, wydzielone są placówki gospodarcze wyposażone w odpowiednie

pojemniki na odpady komunalne oraz odpady niebezpieczne. Gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Stan sanitarny obiektów, w tym sanitariatów dla klientów oraz część socjalna i sanitarna dla pracowników, w trakcie kontroli nie budził zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego, jak również nie wydano decyzji administracyjnych. W przypadku stacji paliw stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Targowiska i place targowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej jest 6 targowisk. W 2026r. przeprowadzono 6 kontroli w 6 obiektach. W 2025 roku wydano 2 opinie sanitarne na prowadzenie działalności rozrywkowej w ramach organizowanej imprezy masowej: Dni Rudy Śląskiej na terenie Terenów Targowych w Rudzie Śląskiej przy ul. Kupieckiej 2A oraz Jenel Fight Night 2 na terenie kompleksu hali widowiskowo-sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rudzie Śląskiej – Halembie przy ul. Kłodnickiej 95.

Pralnie

W 2025 roku pod nadzorem PPIS znajdowały się 3 pralnie (2 obiekty, 1 podobiekt). Przeprowadzono kontrolę 1 obiektu na wniosek strony pralni z barierą higieniczną zlokalizowaną przy ul. Główniej 11 w Rudzie Śląskiej 11. Podczas przeprowadzonej kontroli szczególną uwagę zwrócono na wyposażenie i funkcjonowanie obiektu, drogi obiegu bielizny czystej i brudnej oraz stosowane środki piorące, w tym używane do dezynfekcji, stan techniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Ponadto kontrola wykazała, że gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Otoczenie obiektu utrzymane w dobrym stanie porządkowym. Obiekt oceniono jako dobry.

Apteki

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 36 aptek.

W 2025 roku skontrolowano 32 obiekty przeprowadzając 32 kontrole. W wszystkich skontrolowanych obiektach stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry. W skontrolowanych obiektach zapewniony jest dostęp do węzłów sanitarno-higienicznych, zaopatrzonych w ciepłą i zimną wodę. Obiekty zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu porządkowego i środków stosowanych do mycia i dezynfekcji. Podmioty prowadzą własną gospodarkę odpadami komunalnymi i przeterminowanymi lekami. Pomieszczenia aptek są prawidłowo wyposażone i wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Miejsca Obsługi Podróżnych

Wg ewidencji PPIS w Rudzie Śląskiej posiada 2 obiekty – „MOP” Halemba i „MOP” Wirek należące do firmy Shell Polska Sp. z o.o. 02-366 Warszawa, ul. Bitwy Warszawskiej 1920 nr 7a. Obydwa obiekty zostały skontrolowane. W trakcie kontroli teren obiektów był wyposażony w odpowiednią ilość koszy na odpadki. Wydzielono kontener centralny do gromadzenia odpadów. Gospodarka odpadami prowadzona prawidłowo. Parkingi posiadają punkty zlewne ścieków dla autokarów. Nieczystości płynne odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Miejsca Obsługi Podróżnych posiadają węzły sanitarne. Na każdym z obiektów znajduje się toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Ponadto parkingi wyposażono w miejsca do wypoczynku – ławki i stoły. Nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Obiekty oceniono jako dobre.

Stan sanitarny obiektów nadzorowanych przez sekcję HK nie będących obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Ruda Śląska znajdują się 2 Stacje Uzdatniania Wody:

- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Bielszowice”,
- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Halemba”.

W 2025r. skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzając 1 kontrolę. Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Bielszowice” – działalność obiektu została zawieszona.

W nadzorowanej przez PPIS w Rudzie Śląskiej Stacji Uzdatniania Wody nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry.

Stan sanitarny środków transportu

Środki transportu do przewozu bielizny - w 2025r. na wniosek strony skontrolowano 1 środek transportu przeznaczony do przewozu bielizny, należący do Zakładu Aktywności Zawodowej przy ul. Głównej 11. Przeprowadzono 1 kontrolę. W samochodzie wydzielone zostały dwie komory do oddzielnego przewozu bielizny brudnej i czystej z dwoma oddzielnymi wejściami. Wnętrze samochodu jest myte i dezynfekowane na bieżąco. Na wyposażeniu pojazdu znajdują się rękawice i fartuchy jednorazowego użytku oraz środki dezynfekcyjne. W trakcie kontroli stan sanitarny samochodu nie budził zastrzeżeń, w związku, z czym nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Pojazd oceniono jako dobry.

Środki transportu do przewozu chorych - w 2025r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu chorych.

Środki transportu do przewozu zwłok - w 2025r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Przeprowadzono kontrolę 1 obiektu na wniosek strony Parku Pamięci Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej. Podczas przeprowadzonej kontroli szczególną uwagę zwrócono na wyposażenie środka transportu, w tym używane środki do dezynfekcji, stan techniczny pojazdu nie budził zastrzeżeń. Ponadto kontrola wykazała, że gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Obiekt oceniono jako dobry.

Interwencje

W 2025 roku przyjęto 51 interwencji mieszkańców, w tym 14 interwencji przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami:

- do Straży Miejskiej - 2,
- do PINB – 8
- do PPIS w Katowicach -1
- do Urzędu Miasta -2
- do WIOŚ - 1

Interwencje rozpatrywane przez PPIS (37 zgłoszeń) dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych - 23 interwencje (3 zasadne, 18 niezasadnych, 1 interwencja wycofana). Ponadto 1 interwencja, która wpłynęła w 2024r. została rozpatrzona w 2025r. (interwencja zasadna). Jedna z interwencji jest w trakcie rozpatrywania,
- niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 11 interwencji (1 zasadna, 10 niezasadnych),
- uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi – 3 interwencje (1zasadna, 2 niezasadna).

Wszystkie zgłoszone w 2025 roku interwencje zostały rozpatrzone w terminach zgodnych z KPA. Strony interweniujące na bieżąco były informowane o przebiegu działań oraz o zakończeniu postępowania.

Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami PSSE / jednostkami / organami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono akcje z innymi komórkami PSSE:

- BŻ - udział w kontroli zorganizowanej imprezy masowej,
- Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Wydziałem Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu ochrony środowiska dotyczących powietrza, hałasu,

pól elektromagnetycznych oraz Wydziałem Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami.

Nadzór nad jakością wody na terenie miasta Ruda Śląska

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie miasta Ruda Śląska to ok. 128 138 osób.

Zaopatrzenie w wodę – ilość rozprowadzanej wody: ok. 14 077 m³/dobę,

Dystrybutor wody przeznaczonej do spożycia: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Pokoju 13, 41-709 Ruda Śląska.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., mieszczące się w Rudzie Śląskiej przy ul. Pokoju 13, zaopatruje teren miasta Rudy Śląskiej w wodę przeznaczoną do spożycia w całości zakupioną.

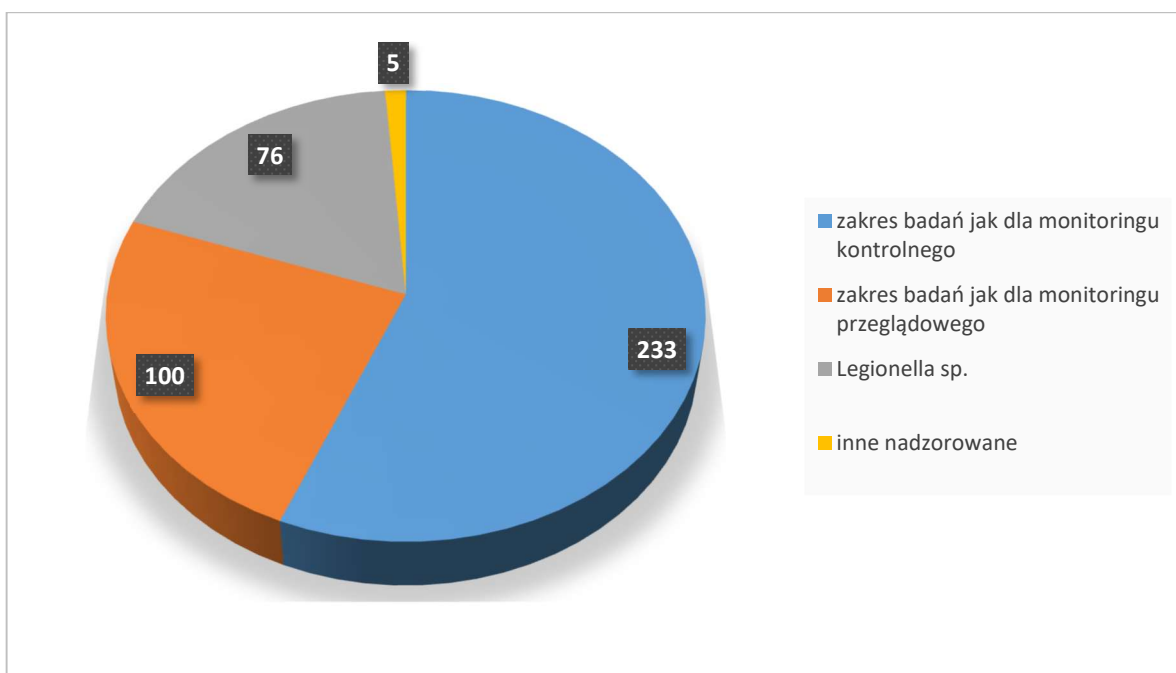
Woda rozprowadzana przez sieć wodociagową pochodzi z sieciowych zbiorników wyrównawczych Mikołów (woda podawana jest z ZUW Goczałkowice, ZUW Dzieńkowice, SUW Czaniec) należących do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Ujęcia te zlokalizowane są poza terenem nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej.

W ramach prowadzonego nadzoru i monitoringu jakości wody do spożycia w 2025 r. na terenie miasta Ruda Śląska pobrano próbki wody do badań, dla których analiza wykonywana była przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach ul. Raciborska 39 – Dział Laboratoryjny – Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody, Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody, Pracownia Chromatografii Gazowej, Pracownia Absorpcyjnej Spektrometrii Atomowej, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gliwicach – Oddział Laboratoryjny Sekcja Badań Środowiskowych.

Badania próbek wody przeprowadzano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego zakres zgodny z częścią A i częścią B załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 2017 poz. 2294 z późn. zm.).

Każdorazowo po otrzymaniu informacji z działu laboratoryjnego o przekroczeniach parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych, raportowano do WSSE w Katowicach niezbędne informacje.

W 2025 r. przeprowadzano analizy jakości wody – wydając informacje o jakości wody do spożycia. Łącznie dla próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli w 2025 roku wydano 160 informacji o jakości wody do spożycia.

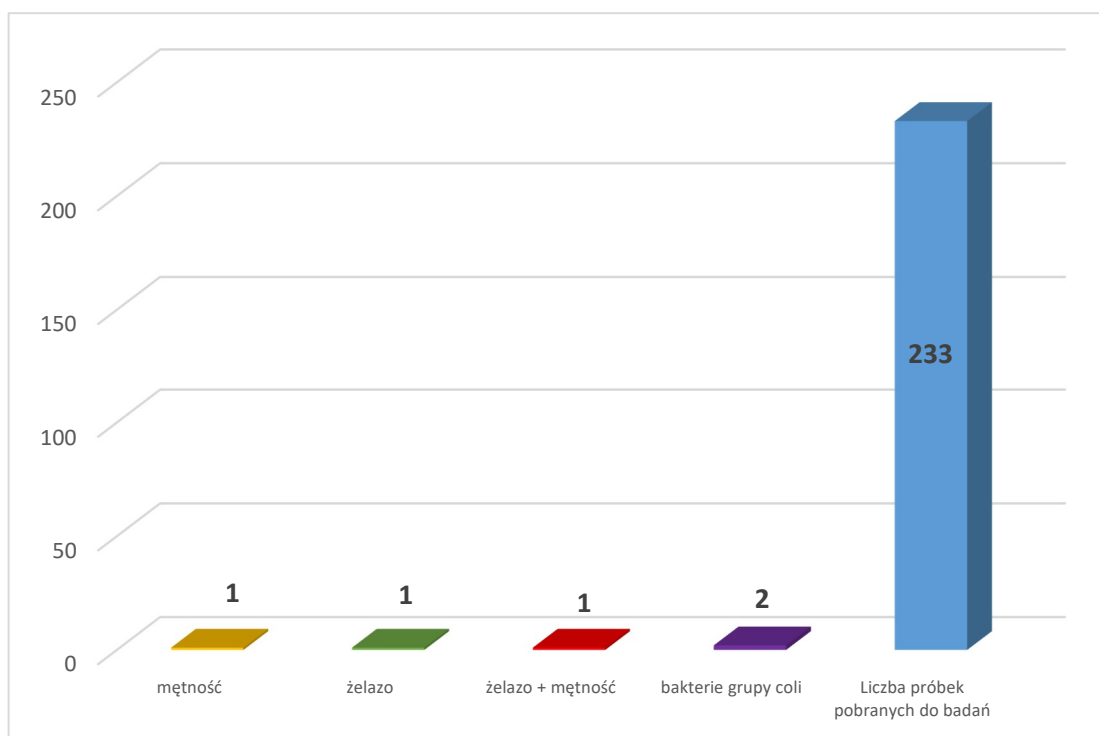
Ryc. 2. Ilość próbek wody pobranych z terenu miasta Ruda Śląska w 2025 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej

W 2025 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A) pobrano z sieci wodociągowej 53 próbki wody (zaplanowano do poboru 50 próbek). Przekroczenia stwierdzono w 3 próbkach wody:

- żelazo (w 1 próbce);
- bakterie grupy coli (w 2 próbkach).

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 180 próbek wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 147 próbek). Przekroczenia stwierdzono w 2 próbkach wody:

- żelazo + mętność (w 1 próbce);
- mętność (w 1 próbce).

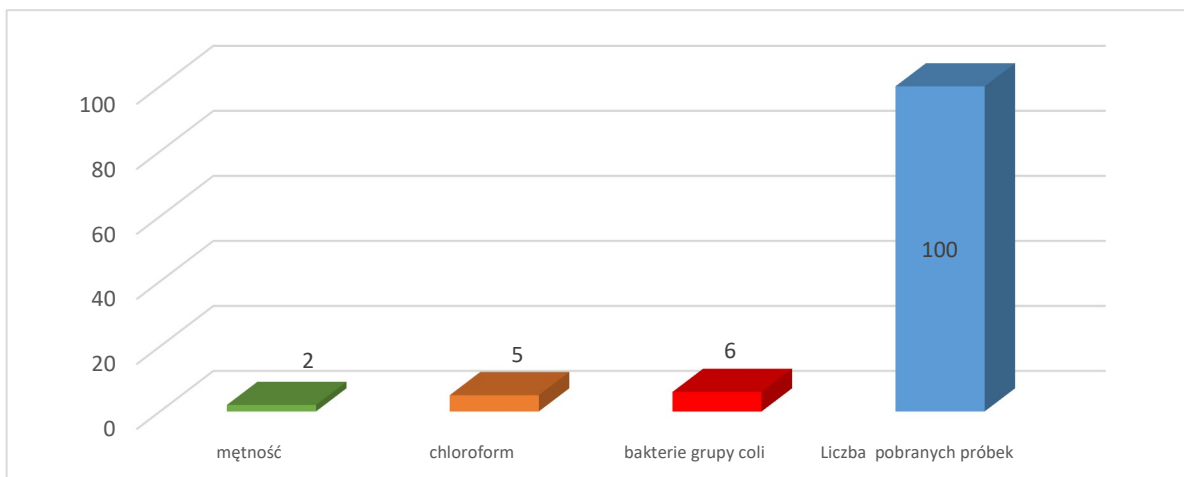
Ryc.3. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A)- przekroczenia parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych w 2025 roku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) pobrano z sieci wodociągowej 26 próbek wody (zaplanowano do poboru 20 próbek). W 3 pobranych próbkach wody stwierdzono następujące przekroczenia badanych parametrów:

- bakterie grupy coli (w 3 próbkach).

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 74 próbki wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 29 próbek). W 10 pobranych próbkach wody stwierdzono następujące przekroczenia badanych parametrów:

- mętność (w 2 próbkach),
- chloroform (w 5 próbkach),
- bakterie grupy coli (w 3 próbkach).

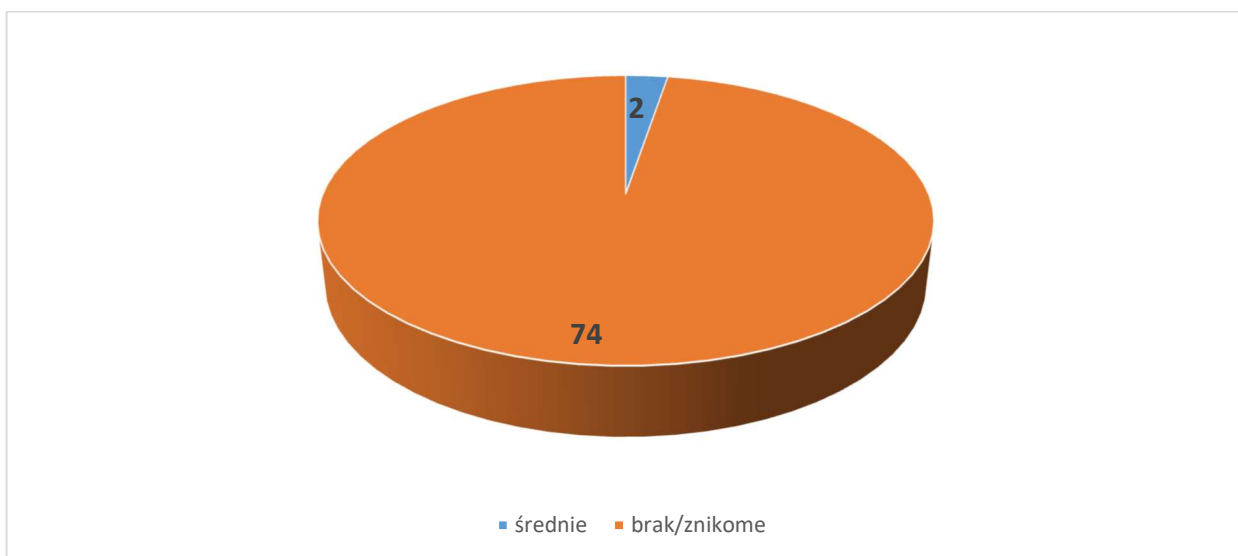

Ryc. 4. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) - przekroczenia parametrów fizykochemicznych w 2025 roku

W próbkach wody pobranych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego oraz przeglądowego ze stacji uzdatniania wody – wodociągi zakładowe, znajdujących się na terenie miasta Ruda Śląska, nie stwierdzono przekroczeń. Do badań zaplanowano i pobrano 5 próbek.

W roku 2025 próbki wody do badań na obecność bakterii *Legionella sp.* w instalacjach wody ciepłej były pobierane z budynków: szpitala, zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, domów pomocy społecznej, noclegowni, obiektów hotelarskich i żłobków.

Łącznie pobrano 76 próbek wody z instalacji wody ciepłej, z czego przekroczenia mikrobiologiczne stwierdzono w 2 próbkach. W związku z powyższym wydano 2 decyzje administracyjne.

Ryc. 5. Ocena skażenia próbek wody pobranych z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella spp.*

Na podstawie analizy pobranych w 2025 roku próbek wody stwierdzono, iż dla miejskiej sieci wodociągowej próbki kwestionowane stanowią 5,4% ogółu pobranych próbek. Porównując powyższe dane z rokiem 2024 stwierdza się, iż procent przekroczeń w pobieranych próbkach wody utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie.

Na dzień 31.12.2025 r. stwierdzono stabilność parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia rozprowadzanej przez miejską sieć wodociągową oraz wody produkowanej i rozprowadzanej przez Stację Uzdatniania Wody.

5. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży

Na terenie miasta Ruda Śląska w 2025 roku w ewidencji Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowało się 198 placówek nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży z czego 159 były to placówki stałe, a 39 to placówki sezonowe.

Tab.9. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2025

Rodzaj placówek będących w ewidencji	Liczba placówek będących w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki i kluby dziecięce	20	11	12
Przedszkola i inne formy przedszkolne	36	26	27
Szkoły podstawowe	29	13	30
Licea ogólnokształcące	7	1	3
Zespoły szkół	11	7	20
Szkoły policealne	2	0	0
Szkoły wyższe	1	1	1
Placówki kształcenia ustawicznego	5	1	2
Warsztaty szkolne	8	3	3
Placówki opiekuńczo – wychowawcze całodobowe	7	2	2
Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego	10	3	3
Placówki wychowania pozaszkolnego	23	6	7
Placówki sezonowe	39	27	27
Ogółem	198	101	138

Łącznie przeprowadzono 138 kontroli z czego 111 w placówkach szkolno-wychowawczych i 27 w placówkach sezonowych. W nadzorowanych obiektach realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu

używanego w przedszkolach, szkołach, placówkach pobytu dziennego oraz placówkach wypoczynku.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego pomieszczeń i otoczenia,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu,
- ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć w wybranych obiektach,
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej w roku 2025 funkcjonowało 20 żłobków i klubów dziecięcych z których skontrolowano 8. W placówkach tych łącznie opiekę otrzymało 369 dzieci. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. Budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. Warunki do utrzymania higieny w żłobkach i klubach dziecięcych poddanych kontroli oceniono jako prawidłowe, wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki higieny osobistej.

Przedszkola

W roku sprawozdawczym spośród 36 placówek przedszkolnych skontrolowano 26, w których łącznie opiekę otrzymało 2950 dzieci. Wszystkie skontrolowane przedszkola zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło, papier, ręczniki), zapewniono ciepłą i zimną wodę przy wszystkich umywalkach, stan techniczny urządzeń sanitarnych był właściwy. W skontrolowanych przedszkolach standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2025 roku dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do warunków antropometrycznych przedszkolaków w wybranych placówkach przedszkolnych. Dostosowanie mebli do wzrostu dzieci oceniono w 13 oddziałach z 3 placówek. Pomiarami objęto 289 stanowisk. Przeprowadzona analiza pomiarów wykazała, że dzieci przedszkolne korzystały ze stanowisk prawidłowo dostosowanych do ich wzrostu. W skontrolowanych placówkach stoliki i krzeselka oznakowane były kolorami lub numerami, zgodnie z obowiązującymi normami w tym zakresie. Nieprawidłowości w stanie sanitarno-higienicznym i technicznym stwierdzono w 2 przedszkolach. Dotyczyły nieprawidłowego stanu podłóg w salach dla dzieci. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w 2 decyzjach administracyjnych, wydano 2 decyzje płatnicze, nie wyegzekwowano żadnej decyzji w całości, nie nałożono mandatów karnych oraz nie wystosowano wystąpień pokontrolnych.

Szkoły

W 2025 roku na ogólną liczbę 49 szkół funkcjonujących w mieście Ruda Śląska skontrolowano 21. W szkołach opiekę oraz naukę otrzymało 8172 dzieci i młodzieży. Skontrolowane placówki zapewniały odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, tzn. dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane we wszystkich skontrolowanych szkołach.

Zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny stwierdzono w 4 placówkach i dotyczył on między innymi:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych,
- złego stanu technicznego podłogi oraz ścian i sufitów na sali gimnastycznej,
- niewłaściwego stanu płytek ściennych i podłogowych oraz armatury sanitarnej w toaletach dla uczniów.

Na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w 4 decyzjach administracyjnych, wydano 4 decyzje płatnicze, wyegzekwowano w całości 5 decyzji z lat ubiegłych, nie nałożono mandatów karnych oraz nie wystosowano wystąpień pokontrolnych.

Nadzór na substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2025 wzorem lat ubiegłych prowadzono nadzór nad sytuacją w zakresie posiadania przez szkoły substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach. Na 21 skontrolowanych szkół, w 4 (3 szkoły podstawowe i 1 zespół szkół) stwierdzono posiadanie substancji chemicznych i ich mieszanin. Przeprowadzone w tym zakresie kontrole wykazały, że w pracowniach znajdowały się aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki. Substancje te były prawidłowo oznakowane i przechowywane. Nie wydano decyzji administracyjnych oraz nie nałożono mandatów karnych w zakresie nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 19 szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- 14 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 4 szkoły posiadały szkolny zespół sportowy bez boiska.

Ponadto w skontrolowanych placówkach stwierdzono, iż:

- 2 szkoły posiadały salę gimnastyczną z boiskiem,
- 1 szkoła nie posiadała infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Szkoła która nie posiadała własnej infrastruktury sportowej, w ramach zajęć wychowania fizycznego korzystała z pobliskich obiektów sportowych tj. hal sportowych i boisk należących do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rudzie Śląskiej.

W żadnej ze skontrolowanych szkół nie stwierdzono aby niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego prowadzono na korytarzach.

Ergonomia w szkole

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Ogółem skontrolowano 44 oddziały w 4 placówkach, gdzie oceniono 754 stanowiska. Analiza wykonanych pomiarów wykazała, że uczniowie korzystali ze stanowisk pracy dostosowanych do ich wzrostu. Dyrektorzy coraz większą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy swoich uczniów. W tym celu nauczyciele dokonują pomiarów wysokości stołów, krzeseł i samych uczniów i na tej podstawie organizują ich stanowiska nauki. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu.

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach

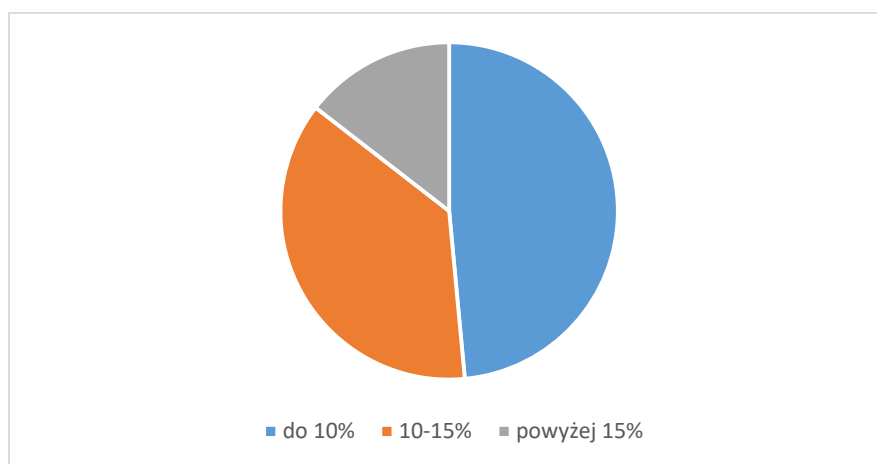
Jednym z zadań dotyczącym nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono łącznie w 3 szkołach (w 1 szkole podstawowej i 2 zespołach szkół). Analizie poddano plany lekcji z 44 oddziałów. Przeprowadzona analiza nie wykazała nieprawidłowości. Analiza za lata 2024-2025 wskazuje, iż rozkłady zajęć były prawidłowo konstruowane, z zachowaniem zasady, iż zajęcia rozpoczynają się o tej samej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny. Ponadto rozkłady zajęć lekcyjnych uwzględniały zalecenia w zakresie różnorodności zajęć w każdym dniu oraz wypoczynku między lekcjami.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2025 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów i plecaków szkolnych w 4 szkołach podstawowych w klasach IV-VIII. Badaniem objęto ogółem 49 oddziałów szkolnych, a w nich łącznie 853 uczniów.

Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że:

- w niskiej normie < 10 % mieściło się 413 uczniów (tj. 48,5 % badanych)
- w średniej normie 10-15% mieści się 315 uczniów (tj. 37 % badanych)
- w wysokiej normie 15% mieści się 125 uczniów (tj. 14,5 % badanych)

Ryc. 6. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w Rudzie Śląskiej w 2025 roku

W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci. Podczas dokonywania pomiarów przeprowadzono

w każdej kontrolowanej szkole szereg działań o charakterze edukacyjno - informacyjnym w formie rozmów indywidualnych oraz pogadanek z uczniami w zakresie prawidłowego pakowania i noszenia tornistrów, prawidłowej postawy ciała oraz aktywności fizycznej. W placówkach pozostawiono materiały informacyjne dotyczące tornistrów szkolnych dla uczniów, nauczycieli i rodziców dzieci.

Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Analogicznie do lat ubiegłych, dokonano oceny warunków sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach różnego typu. Na 21 skontrolowanych szkół, wszystkie posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na spełnianie wymogów dotyczących: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg które umożliwiają mycie i dezynfekcję powierzchni. W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi, gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W minionym roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie 15 placówek. Wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 13 placówkach, natomiast dostarczanych w formie cateringu w 2 placówkach. Z obiadów (pełnych i jednodaniowych) łącznie skorzystało 2957 uczniów w tym 102 korzystało z posiłków dofinansowanych. W trakcie kontroli ustalono, że w placówkach szkolnych nie podaje się uczniom ciepłych napojów (mleka, herbaty). Jednocześnie ustalono, że w 4 szkołach funkcjonowały sklepiki szkolne a w 15 automaty z żywnością. Ich asortyment spełniał obowiązujące wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2025 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej zostało zgłoszonych 39 turnusów, w tym 27 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 16 turnusów wypoczynku

zimowego. Podczas wypoczynku zimowego i letniego pracownik pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadził ogółem 27 kontroli, w tym 10 w okresie ferii zimowych i 75 w okresie wakacji letnich. W skontrolowanych placówkach wypoczynku łącznie brało udział 792 uczestników, 290 podczas wypoczynku zimowego oraz 478 podczas wypoczynku letniego. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych organizowany był w formie półkolonii. Nadzór nad wypoczynkiem został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych ferii. Materiały tj. ulotki i plakaty przekazywano w formie elektronicznej i papierowej.

Szkoły wyższe

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej w 2025 roku funkcjonowała 1 szkoła wyższa niepubliczna, zlokalizowana w 1 obiekcie. W 2025 roku oceniono stan sanitarny obiektu należącego do szkoły wyższej. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej oraz technicznej. Skontrolowana uczelnia posiadała dostęp do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych oraz wyposażona była środki higieny osobistej. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz płatniczej.

Podsumowanie

W roku 2025 wydano łącznie 6 decyzji administracyjnych zmierzających do poprawy warunków sanitarno-higienicznych i technicznych, a tym samym warunków nauczania w placówkach oświatowo-wychowawczych. W roku sprawozdawczym wyegzekwowano łącznie 5 decyzji administracyjnych. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono kompleksowe remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze remonty. Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w porównaniu z rokiem ubiegłym uległ nieznaczącej poprawie, a w celu jego dalszej i sukcesywnej poprawy konieczne jest stałe prowadzenie bieżącego nadzoru.

6. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

W roku 2025 nadzorem Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami objęto 314 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest 20122 pracowników.

Zdecydowaną większość nadzorowanych zakładów (77,39 %) stanowiły mikro i małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 49 pracowników.

Tab. 10. Rozkład branż z największym zatrudnieniem

Branża	Zatrudnienie
wydobywanie węgla kamiennego	4924
podmioty wykonujące działalność leczniczą	2097
handel hurtowy i detaliczny	1967
produkcja artykułów spożywczych	1955
produkcja metali i wyrobów metalowych	1902
magazynowanie i działalność usługowa	1333
budownictwo	810
naprawa pojazdów samochodowych	614
administracja publiczna na rzecz całego społeczeństwa	515
produkcja mebli	434

W roku 2025 zaplanowano 97 kontroli, z czego zrealizowano 85. Pozostałe kontrole nie odbyły się z następujących przyczyn:

- likwidacja zakładu/zawieszenie działalności,
- przeniesienie działalności do innego powiatu,
- prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej.

Dodatkowo wykonano 55 kontroli ponadplanowych, z których sporządzono protokoły kontroli. Łącznie skontrolowano 112 zakładów pracy. O 1 zakład więcej niż w roku 2024.

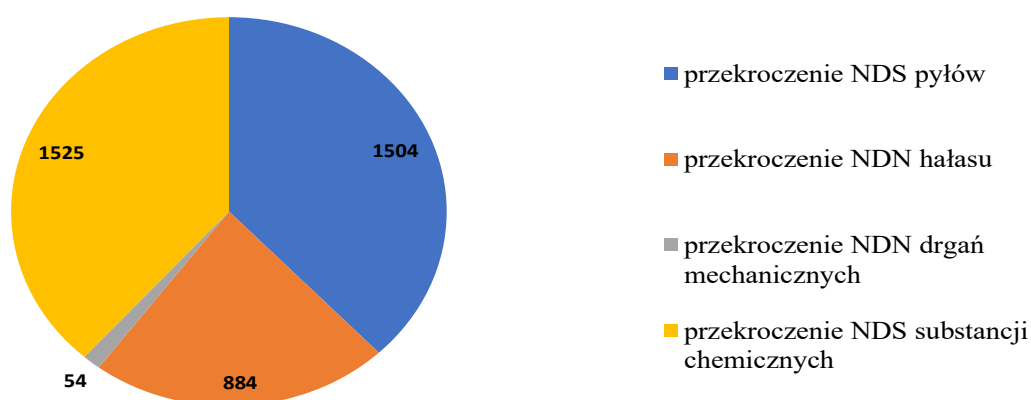
Pracownicy Sekcji przeprowadzili 140 kontroli sanitarnych. Zanotowano wzrost liczby kontroli w porównaniu do roku 2024, w którym przeprowadzono 136 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 31 zakładach. W roku 2024 nieprawidłowości stwierdzono w 29 zakładach.

Tab. 11. Nieprawidłowości stwierdzane w skontrolowanych zakładach

Nieprawidłowości w zakresie:	Ilość zakładów
przekroczenia NDS i NDN	8
brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych	16
brak rejestru czynników szkodliwych	9
brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego	8
zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń	6
uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin	3
uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi	11

W celu wyeliminowania nieprawidłowości wydano 42 decyzje administracyjne. Łączna liczba nakazów w wydanych decyzjach wynosiła 108. Nie wydano decyzji unieruchamiających stanowisko /oddział/ zakład pracy. W roku 2024 wydano 43 decyzje administracyjne, zawierające łącznie 99 nakazów.

Ogółem w warunkach przekroczenia NDS (najwyższego dopuszczalnego stężenia) i NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia) czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało 2039 osób, to jest o 458 osób mniej niż w roku 2024.

Ryc. 7. Liczba pracowników narażonych, pracujących w warunkach przekroczenia NDS i NDN w 2025 r.

W przypadkach, kiedy z przyczyn wynikających z technologii nie jest możliwe obniżenie poziomu ekspozycji na hałas lub drgania mechaniczne, pracodawcy podejmują działania techniczne i organizacyjne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne takie jak:

- ograniczenie czasu narażenia oraz liczby osób narażonych na hałas przez wprowadzenie zmian w organizacji pracy,
- udostępnienie środków ochrony indywidualnej zapewniających właściwy poziom tłumienia oraz nadzorowanie prawidłowości ich stosowania.

Strefy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości NDN są oznaczone znakami bezpieczeństwa.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W ewidencji PSSE w Rudzie Śląskiej w roku 2025 znalazły się 63 zakłady pracy, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych

lub reprotoksycznych, z czego w roku sprawozdawczym skontrolowano 29 zakładów. W stosunku do roku 2024, zanotowano wzrost liczby zakładów, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych o 11. Powodem jest zmiana przepisów prawnych, włączających obowiązki dla pracodawców w zakresie substancji reprotoksycznych (działających szkodliwie na rozrodczość) kategorii 1A lub 1B.

Dodatkowo stwierdzano zakłady, które prowadzą procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (wprowadzone przepisami prawa w latach 2020-2021):

- prace związane z narażeniem na pył drewna,
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy,
- prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika,
- prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla.

W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 495 pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze. Przeprowadzonych zostało 40 kontroli, dotyczących spełnienia przez pracodawców obowiązków wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126).

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak przekazania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach,

- nieaktualna ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, na których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu oraz stosującymi substancje i mieszaniny niebezpieczne/stwarzające zagrożenie przeprowadzono 71 kontroli.

Przeprowadzono 20 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu (z czego 4 dotyczyły produktów biobójczych) oraz 55 kontroli w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Trzy kontrole wykazały nieprawidłowości dotyczące:

- braku wymienienia w reklamach zamieszczonych na platformie internetowej przedsiębiorcy promującej sprzedaż mieszanin zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie, rodzaju lub rodzajów zagrożeń, określonych na etykietach,
- braku zapewnienia na produktach wyczuwalnych ostrzeżeń o niebezpieczeństwie,
- braku zapewnienia, zgodnej z wymogami rozporządzenia Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r. zmieniającego załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), karty charakterystyki produktu.
- braku zapewnienia pracownikom dostępu do aktualnych dokumentów w postaci:
 - spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie,
 - kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie, które odpowiadają wymaganiom ujętym w rozporządzeniu Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r.

Na nadzorowanym terenie nie odbywa się produkcja prekursorów kategorii 2.

Od roku 2023 jeden przedsiębiorca prowadzi sprzedaż prekursora kategorii 2, podkategorii 2B – nadmanganian potasu.

W hurtowniach materiałów budowlanych wprowadzane są do obrotu prekursory kategorii 3 (preparaty zawierające aceton i toluen).

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ramach nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono urzędowy pobór kosmetyków. Pobrano do badań fizykochemicznych 6 próbek kosmetyków oraz 1 próbkę w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych. Nie stwierdzono niezgodności w zbadanych produktach.

Przeprowadzono 7 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące udostępniania na rynku produktu kosmetycznego bez:

- odpowiedniego i zgodnego z przepisami oznakowania produktu kosmetycznego,
- zgłoszenia do Komisji za pośrednictwem portalu CPNP (Portal Notyfikacji Produktów Kosmetycznych) informacji dotyczących produktu kosmetycznego,
- sporządzenia opisu produktu kosmetycznego, umożliwiającego łatwe przyporządkowanie dokumentacji produktu do danego produktu kosmetycznego,
- sporządzenia raportu bezpieczeństwa produktu kosmetycznego,
- sporządzenia opisu metod produkcji produktu kosmetycznego,
- sporządzenia oświadczenia o zgodności z dobrą praktyką produkcji GMP produktu kosmetycznego.

W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną, zarządzającą wstrzymanie udostępniania na rynku produktu kosmetycznego do czasu przyjęcia środków naprawczych.

Wymierzono przedsiębiorcy również karę pieniężną w kwocie 1000 zł. za niedopełnienie obowiązków na nim ciążących.

Środki zastępcze

W roku 2025 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej nie wpłynęła żadna interwencja oraz nie odnotowano żadnego punktu sprzedaży środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie nałożono żadnej decyzji administracyjnej w zakresie tzw. „dopalaczy”. Z uwagi na brak kontroli i postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w 2025 r. nie zaistniała konieczność uzupełniania przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami systemu SMIOD (System Monitorowania Informacji o Dopalaczach). W roku 2025 do PSSE w Rudzie Śląskiej nie wpłynęły żadne informacje dotyczące zatruc, spowodowanych środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, nad którymi nadzór sprawuje Inspekcja Sanitarna.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Ekspozycja na działanie szkodliwych czynników biologicznych należących do 2 i 3 grupy zagrożenia występuje w 67 zakładach, z czego w roku sprawozdawczym skontrolowano 15 zakładów. W skontrolowanych zakładach ogółem na szkodliwe czynniki biologiczne narażonych było 705 pracowników, z czego 357 osób na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3.

W roku 2025 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie szkodliwych czynników biologicznych.

Na nadzorowanym terenie występuje 1 zakład pracy, w którym występuje zamierzone użycie czynnika biologicznego (szczepy wzorcowe: *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Klebsiella pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*). Mikroorganizmy te są wykorzystywane podczas kontroli podłoży do oznaczeń mikrobiologicznych.

Interwencje

W roku 2025 wpłynęło 6 interwencji dotyczących:

- wykonywania zabiegów fryzjerskich przy użyciu niewłaściwych produktów kosmetycznych,
- bytowania gołębi w pomieszczeniach pracy i higieniczno-sanitarnych (niewłaściwe zabezpieczenie okien, widoczne odchody, ptasie pióra, pojawienie się insektów),
- naruszenia przepisów BHP – prace na wysokości bez zabezpieczeń, brak szkoleń i instrukcji (przekazane do PIP OIP w Katowicach),
- zapewnienia warunków higieniczno-sanitarnych dla pracowników przy nielegalnej działalności przetwórstwa drobiu i produkcji kebabu oraz złej gospodarki odpadami,
- odoru rozpuszczalników i lakierów z warsztatu blacharsko – lakierniczego, przechowywania mieszanin chemicznych, gospodarki wodno – ściekowej obiektu.

Tylko 1 interwencja w zakresie bytowania ptactwa została uznana za zasadną.

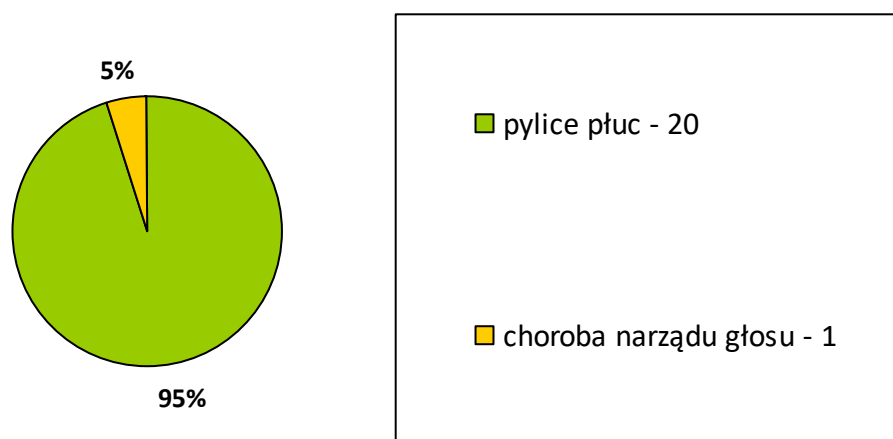
Postępowanie w sprawach chorób zawodowych

W roku 2025 w Rudzie Śląskiej stwierdzono 21 przypadków chorób zawodowych, o 4 mniej niż w roku poprzednim. Poniżej przedstawiono dane dotyczące występujących chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat

Tab. 12. Decyzje w sprawach chorób zawodowych z lat 2020 - 2025

	decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej	decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
2020 r.	38	61
2021 r.	29	56
2022 r.	34	36
2023 r.	36	38
2024 r.	30	29
2025 r.	21	32

Najczęściej spośród rejestrowanych chorób zawodowych stwierdzano pylice płuc.

Ryc. 8. Choroby zawodowe stwierdzone w 2025 r.

7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

W roku 2025 przeprowadzono łącznie 78 kontroli, wydano 6 opinii sanitarnych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 1 decyzję merytoryczną oraz 99 decyzji płatniczych.

Tab.13. Opinie i uzgodnienia wydane przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Rodzaj wydanych stanowisk	Ilość wydanych stanowisk	
	2025 r.	2024 r.
opinia sanitarna dotycząca zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	4	1
opinia sanitarna co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	6	10
opinia sanitarna przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	1	0
uzgodnienie dokumentacji projektowej	18	23
opinia sanitarna dopuszczająca do użytkowania obiekty budowlane	71	71
decyzja płatnicza	99	94

W 2025 r. liczba zajętych stanowisk w związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego wynosiła 78, co w porównaniu z rokiem 2024, w którym liczba ta wynosiła 76, stanowi wzrost o ok. 3%. W 2025 r. łączna liczba zajętych stanowisk w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynosiła 134.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- prawidłowy układ funkcjonalno-użytkowy pomieszczeń,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Przedsięwzięcia, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2025r. organy właściwe do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zwracały się 6 razy o wydanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby o określenie zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydano 6 opinii co do konieczności, bądź braku konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:

- w 2 przypadkach sprawy dotyczyły budowy obiektów produkcyjno - magazynowych,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła rozbudowy instalacji do przetwarzania odpadów,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła budowy ciepłociągu magistralnego,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła budowy magazynu energii elektrycznej,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła przebudowy drogi.

Wydano 1 opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem oceny oddziaływania na środowisko na wniosek Prezydenta Miasta Bytomia. Opiniowana sprawa dotyczyła: budowy dwóch hal produkcyjno-magazynowych wraz ze strefą socjalną i biurową służących do modyfikacji lepiszcza, produkcji i konfekcji taśm dylatacyjno-uszczelniających oraz produkcji i konfekcji mas zalewowych i uszczelniających na terenie działek położonych w Rudzie Śląskiej przy ul. Na Łakach 928.

Do ciekawszych opiniowanych w 2025 r. inwestycji na terenie Rudy Śląskiej zaliczyć można: budowę magazynu energii „Mikołów I” położonego na działkach w obrębie Stara Kuźnia, budowę ciepłociągu magistralnego na odcinku od Elektrociepłowni "Mikołaj" do Ciepłowni "Bielszowice" na terenie miasta Ruda Śląska oraz budowę budynku przemysłowo-magazynowo-usługowego wraz z zapleciami biurowo-socjalnymi, infrastrukturą towarzyszącą oraz parkingiem przy ul. Bukowej.

Przy uzgadnianiu największą uwagę zwracano na: rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i chronionej na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przed niekorzystnym wpływem przedsięwzięć na etapie eksploatacji oraz na etapie realizacji; gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym

uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi; właściwą organizację prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Na etapie opiniowania inwestycji w 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej nie wpłynęły żadne protesty stron postępowania i mieszkańców.

Uzgadnianie dokumentacji projektowej

Uzgadnianie lub opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, podmioty lecznicze, obiekty edukacji oraz obiekty żywieniowo-żywnościowe.

W 2025 r. największy procentowy udział zaopiniowanych inwestycji dotyczył zakładów fryzjersko-kosmetycznych i odnowy biologicznej (67%) oraz podmiotów leczniczych (17%).

W 2025 roku liczba uzgodnionych projektów zmalała o ok. 22% w stosunku do roku 2024.

Uzgodnienia dotyczyły:

- 12 – zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu, odnowy biologicznej itp.,
- 3 – podmiotów leczniczych,
- 1 – oddziału przedszkolnego w szkole,
- 1 – budynku biurowego,
- 1 – lokalu gastronomicznego.

W związku z uzgadnianiem dokumentacji projektowej największym problemem były projekty, które nie spełniały wymogów oraz nie opierały się na aktualnych przepisach prawnych.

Obiekty dopuszczone do użytkowania

Wraz z pracownikami nadzoru bieżącego uczestniczono w 78 kontrolach. Z czego 71 kontroli wiązało się z dopuszczeniem obiektów do użytkowania, a następnie wydaniem opinii. Przedmiotem wydania opinii były następujące obiekty dopuszczone do użytkowania:

- 17 opinii dotyczyło sklepów spożywczych, piekarniczo-cukierniczych, monopolowych oraz mięsnych,

- 13 opinii dotyczyło zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu, odnowy biologicznej i obiektów rehabilitacji,
- 12 opinii dotyczyło budynków magazynowo - produkcyjnych lub usługowych wraz z pomieszczeniami biurowymi i socjalnymi,
- 7 opinii dotyczyło punktów gastronomicznych, barów, pubów, restauracji, pizzerii, kawiarni, lodziarni,
- 3 opinie dotyczyły oddziałów przedszkolnych w szkołach,
- 4 opinie dotyczyły zakładów produkcji spożywczej (piekarniczej),
- 1 opinia dotyczyła modernizacji pomieszczeń Oddziału Perinatologii i Położnictwa,
- 1 opinia dotyczyła przychodni,
- 1 opinia dotyczyła zakładu regeneracji nadwozi,
- 1 opinia dotyczyła klubu dziecięcego,
- 1 opinia dotyczyła przedszkola,
- 1 opinia dotyczyła budynku obsługi technicznej,
- 1 opinia dotyczyła zaplecza szatniowego przy boisku,
- 1 opinia dotyczyła przychodni weterynaryjnej,
- 1 opinia dotyczyła dodatkowej sali zabaw dla dzieci,
- 1 opinia dotyczyła osiedlowego domu kultury,
- 1 opinia dotyczyła boksów handlowych na targowisku,
- 1 opinia dotyczyła zespołu zabudowy usługowo-technicznej salonu motocyklowego,
- 1 opinia dotyczyła łazienki dla osób niepełnosprawnych w szkole podstawowej,
- 1 opinia dotyczyła budynku usługowo-handlowego,
- 1 opinia dotyczyła obiektu usługowego na wynajem.

W związku z odbiorami obiektów największym problemem było słabe przygotowanie obiektów do odbioru, co wiązało się z koniecznością dokonania kolejnej kontroli. W 2025 r. najslabiej przygotowane do odbioru były: Osiedlowy Dom Kultury, sklep piekarniczy, hala produkcyjno-magazynowa wraz z budynkiem socjalno-biurowym, zakład produkcji piekarniczo-cukierniczej, lokal gastronomiczny oraz przedszkole.

Ciekawymi obiektami powstałymi na terenie miasta Ruda Śląska w 2025 roku były: obiekt usługowy na wynajem wraz z parkingami, ciągami pieszo-jezdny, miejscem do składowania odpadów przy ul. Czarnoleśnej 39; zespół hal magazynowo produkcyjnej (DC02) wraz z zapleczami socjalno-biurowymi oraz towarzyszącą infrastrukturą techniczną

w rejonie ul. Kalinowej i Oświęcimskiej; pomieszczenia Oddziału Perinatologii i Położnictwa na III i IV piętrze Budynku A Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej; zespół zabudowy usługowo-technicznej salonu motocyklowego wraz z warsztatem, myjnią, wewnętrzną instalacją gazu, niezbędną infrastrukturą techniczną, zewnętrznymi miejscami postojowymi, zagospodarowaniem terenu oraz demontażem zadaszenia stacji benzynowej; zakładu regeneracji nadwozia przy ul. Styczyńskiego 15; Poradnia Medycyny Rodzinnej Szpakmed przy ul. Ratowników 6; budynek usługowy obsługi technicznej mieszkańców z zapleczem biurowym, warsztatowym i socjalnym przy ul. Dunikowskiego 1.

Wnioski końcowe

W 2025 roku do użytkowania dopuszczono 71 obiektów. Dokonano tyle samo odbiorów co w roku 2024. W stosunku do roku poprzedniego zmalała ilość dokumentacji projektowych uzgodnionych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, wydano 18 opinii do projektów.

W 2025 roku wydano 1 decyzję merytoryczną wyrażającą zgodę i określającą warunki usytuowania wyrzutni powietrza na poziomie terenu dla obsługi wentylacji bytowej w istniejącym przebudowywanym budynku o planowanej funkcji usługowej (klub fitness) w Rudzie Śląskiej, przy ul. Obrońców Westerplatte 29.

8. Promocja zdrowia i komunikacja społeczna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rudzie Śląskiej podejmuje zgodnie z planem pracy zadania z zakresu promocji zdrowia mające na celu przede wszystkim potęgowanie zdrowia oraz ograniczanie narażenia na czynniki powodujące obniżenie potencjału zdrowotnego. W 2025 roku podejmowano liczne działania, które wynikały z realizacji zadań o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane, dotyczące liczby podmiotów uczestniczących (szkół, przedszkoli i innych) oraz liczby bezpośrednio wyedukowanych odbiorców (dzieci, młodzieży, dorosłych).

Informacja dotycząca realizacji interwencji programowych i nieprogramowych na terenie miasta Ruda Śląska w 2025 roku

Tab. 14. Interwencje programowe krajowe i wojewódzkie realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Tytuł programu	Zasięg programu (określić: krajowy, wojewódzki, powiatowy, lokalny)	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	„Trzymaj Formę!”	krajowy	17	4370
2.	„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”	krajowy	12	9147
3.	„Bieg po zdrowie”	wojewódzki	7	508
4.	„ARS, czyli jak dbać o miłość?”	wojewódzki	8	870
5.	„Skąd się biorą produkty ekologiczne”	wojewódzki	19	3296
6.	„Czyste powietrze wokół nas”	wojewódzki	20	2961
7.	„Podstępne WZW”- program profilaktyki WZW typu: A,B i C	wojewódzki	8	2057
8.	„Znamię! Znam je?”	wojewódzki	8	1839
9.	„Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	wojewódzki	12	639
10.	„Wybierz życie – Pierwszy krok”	wojewódzki	7	2686
11.	„Zdrowie i Emocje – skrzynka z narzędziami”	wojewódzki	5	360
Ogółem:			123	28733

Tab. 15. Interwencje nieprogramowe realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia	krajowy	18	10069
2.	Profilaktyka używania alkoholu	powiatowy	2	216
3.	Światowy Dzień Zdrowia	krajowy	1	52
4.	Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania	powiatowy	13	13504
5.	Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)	wojewódzki	4	1880
6.	Profilaktyka grypy	powiatowy	11	4917
7.	Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia	powiatowy	23	11850
8.	Profilaktyka negatywnych skutków nadużywania internetu i nowych technologii, promowanie zdrowego stylu życia opartego na aktywności offline „Offline też jest życie – zdrowie, a nadmierne korzystanie z internetu”	powiatowy	5	1562

9.	Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)	wojewódzki	13	15513
10.	Profilaktyka chorób nowotworowych	powiatowy	11	7000
11.	Profilaktyka wszawicy	powiatowy	11	5317
12.	Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych— gruźlica, meningokoki, wirusowe zapalenia wątroby B,C, kleszczowe zapalenie mózgu i inne	powiatowy	10	3534
13.	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	krajowy	9	6745
14.	Promocja zdrowia psychicznego	powiatowy	1	266
15.	Akcja „Bezpieczne ferie 2025”	wojewódzki	4	2442
16.	Akcja „Bezpieczne wakacje 2025”	wojewódzki	5	6405
17.	Profilaktyka niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV - „Łap słońce z głową”	wojewódzki	11	19967
18.	Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży – Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”	wojewódzki	19	15448
19.	Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” w tym kampania społeczna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”	krajowy	9	4840
20.	Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister”	wojewódzki	5	2110
21.	Akcja informacyjno-edukacyjna „ <i>Wirusoochrona</i> ”	wojewódzki	12	1572
22.	Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” w ramach EFSA	krajowy	4	4115
23.	Wojewódzka kampania informacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”	wojewódzki	19	29727
24.	Światowy Dzień Higieny Rąk, w tym prawidłowe mycie rąk	krajowy	21	7439
25.	Kampania rządowa- bezpłatne szczepienia dzieci 9-14 letnich przeciw HPV	krajowy	14	5274
26.	Kampania #PlantHealth4Life	krajowy	1	562
27.	Akcja #WybierzZdrowie	wojewódzki	8	2372
28.	Kampania „Jesień bez infekcji”	krajowy	4	1052
29.	Kampania „Zwykły kaszel czy gruźlica”	krajowy	1	960
30.	„Klub Zdrowego Przedszkolaka”	wojewódzki	20	4284
Ogółem:			289	190994

Dodatkowo na terenie miasta uczestniczono w akcjach organizowanych przez inne podmioty. Uczestnictwo to polegało na wygłaszaniu prelekcji, organizacji stanowisk promocji zdrowia oraz prezentowaniu z alko i narkogogli, które osobom korzystającym uzmysławiają jak zaburzona jest percepcja po użyciu alkoholu i narkotyków.

Działania te podejmowano z następującymi podmiotami:

- Dziennym Domem Pomocy, Centrum Usług Społecznych, Klubami Seniora, Kołami Emerytów i Rencistów przy realizacji wykładów, nt. profilaktyki grypy, szczepień, chorób odkleszczowych oraz bezpieczeństwa żywności;
- NZOZ Genom w realizacji programu „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”, gdzie zainteresowane szkoły biorące udział w programie uczestniczyły w warsztatach prowadzonych przez pielęgniarkę-położną, nt. profilaktyki raka szyjki macicy oraz samobadaniu piersi;
- placówkami przedszkolnymi oraz szkolnymi w ramach akcji profilaktycznych, dotyczących między innymi higieny rąk, higieny jamy ustnej, środków psychoaktywnych oraz chorób odkleszczowych;
- Szpitalem Miejskim w Rudzie Śląskiej oraz policją, w zakresie spotkań z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach akcji „Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”, a także uczestnictwa w eventach szpitalnych gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej organizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
- Rudzkim Stowarzyszeniem Inicjatyw Niebanalnych, Domem Kultury, Parkiem Wodnym Aquadrom, Stowarzyszeniem Św. Filipa Nereusza oraz przedsiębiorcami niepublicznymi podczas trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży – pogadanki nt. bezpiecznego i zdrowego wypoczynku;
- Centrum Usług Społecznych przy realizacji wykładów, prezentacji dla podopiecznych i pracowników placówek, nt. bezpieczeństwa żywności;
- Urzędem Miejskim, Miejską Biblioteką Publiczną – Filia nr 18, Centrum Usług Społecznych, Szpitalem Miejskim, Śląskim Teatrem Impresaryjnym, Wyższą Szkołą Nauk Stosowanych, Stowarzyszeniem Fauna podczas organizacji imprez, eventów na terenie miasta, skierowanych do ogółu społeczeństwa;
- szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi podczas eventów (dni otwarte, festyny szkolne) gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej organizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień,
- zakładem produkcyjnym na terenie miasta w zakresie profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów, w tym organizacja stanowiska promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień,

- rudzką szkołą rodzenia w zakresie prezentacji i prowadzenia wykładów dla kobiet w ciąży w zakresie szczepień przeciw krztuścowi.

W 2025 roku przeprowadzono w placówkach oświatowych 18 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych. Zaplanowano 18 wizytacji, z czego zrealizowano wszystkie, zgodnie z planem. Dokonano wizytacji i oceny programów: ARS, czyli jak dbać o miłość, Znamię. Znam je?, Trzymaj Formę, Bieg po Zdrowie, Czyste Powietrze Wokół Nas, Skąd się biorą produkty ekologiczne, Smak życia, czyli debata o dopalaczach, Wybierz Życie – Pierwszy Krok.

Placówki oświatowe chętnie i aktywnie uczestniczyły w realizacji interwencji programowych i nieprogramowych koordynowanych przez PSSE w Rudzie Śląskiej.

Działania prozdrowotne były również prowadzone w wykorzystaniu mediów społecznościowych portalu Facebook oraz X. Propagowanie takich informacji przyczynia się do umacniania zdrowia naszych mieszkańców. Zachęcamy do zapoznania się z fotorelacjami zamieszczonymi na ww. portalach społecznościowych.

Podsumowanie

Na podstawie nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej należy stwierdzić iż w zakresach:

- zachorowań na choroby zakaźne,
 - realizacji szczepień ochronnych,
 - stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych,
 - stanu sanitarno-higienicznego podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej,
 - stanu sanitarno-higienicznego obiektów komunalnych oraz obiektów sektora „beauty”
 - stanu sanitarno-higienicznego placówek nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwa wypoczynku dzieci i młodzieży,
 - stanu sanitarno-higienicznego obiektów branży żywności i żywienia,
 - jakości wody i żywności przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - bezpieczeństwa pracowników na stanowiskach pracy w podmiotach funkcjonujących na terenie miasta,
 - bezpieczeństwa nowych obiektów powstających na terenie miasta,
- nie zarejestrowano uchybień i zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na życie i zdrowie mieszkańców Rudy Śląskiej.